

Kommunstyrelsen

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsen
Datum och tid	2020-02-25 kl. 08.15
Plats	Kommunhuset i Östhammar, sammanträdesrum Gräsö
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information från gemensamma nämnder och bolag	3
2. Information från socialnämnden kl. 8.30-9.00 Lisa Norén (S), Lisbeth Bodén	4
3. Information från IT-nämnden kl. 9.30-10.00 Anders Beckman (C), Lars-Erik Andersson	5
Tjänstemän finns tillgängliga för att svara på frågor i ärendena 4-11 kl. 10.00-10.30	5
4. Information/diskussion inför beslut gällande eventuell folkomröstning avseende slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun	6
5. Takbyte på Kristinelundsskolan	9
6. Beslut om organisationsförändring	10
7. Attraktiv arbetsgivare, Sommarfest	12
8. Fördelning av integrationsmedel	13
9. Beslut om bidrag inom integrationsområdet till Sanda Bygdegård	14
10. Årlig rapportering till vattenmyndigheten av genomförda åtgärder	15
11. Yttrande över revisionsrapport Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor	16
12. Valärende, Representanter i regionalt samråd för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO)	18
13. Anmälningensärende, Samråd ny kaj Hargs Hamn AB	19
14. Anmälningensärende, Utfall löneöversyn 2019	20
15. Anmälningensärende, Räddningsnämndens plan för räddningsinsats	21
16. Anmälningensärende, Lekmannarevisionsgranskning av Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem	22
17. Anmälningensärende, inkomna handlingar och rapporter	23
18. Delegationsbeslut	24

Kommunstyrelsen

Observera att det efter kommunstyrelsens sammanträde är workshop om översiktsplanen
25

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-1

1. Information från gemensamma nämnder och bolag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens förtroendevalda informerar från sammanträden med mera.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-1

2. Information från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från socialnämndens verksamhet.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-1

3. Information från IT-nämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från it-nämndens verksamhet.

Tjänstemän finns tillgängliga för att svara på frågor i ärendena 4-11

Kl. 10.00-10.30

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-79

4. Information/diskussion inför beslut gällande eventuell folkomröstning avseende slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen lämnar ärendet till fortsatt beredning i arbetsutskottet 2020-03-24 och kommunstyrelsen 2020-03-31.

Preliminärt förslag till beslut i den fortsatta beredningen enligt ovan:

Kommunstyrelsen överlämnar ärendet till fullmäktige med följande alternativa förslag till beslut:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ge valnämnden i uppdrag att bereda ett ärende för beslut att en rådgivande folkomröstning gällande slutförvar ska hållas i Östhammars kommun.

Alternativt

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att inte hålla en rådgivande folkomröstning gällande slutförvar. Kommunfullmäktige anser att när det säkerställts att en lagstiftning finns på plats gällande ansvar efter förslutning av ett planerat slutförvar, kan kommunfullmäktige fatta beslut i vetofrågan.

Ärendebeskrivning

Bakgrund om sakfrågan: slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun
Östhammars kommun har sedan 1995 följt frågan om att upprätta ett slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun.

På olika sätt och i olika konstellationer har kommunen arbetat med att bygga kunskap hos sig själv och bland medborgarna genom att ställa frågor, begära klargörande och kompletteringar. Regeringen fick 2018-01-23 Mark- och miljödomstolens (MMD) yttrande enligt miljöbalken över Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB):s ansökan om ett uppförande av slutförvar för använt kärnbränsle, likväl som Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) yttrande enligt kärntekniklagen över SKB:s ansökan om ett uppförande av slutförvar för använt kärnbränsle. SSM tillstyrkte att ett slutförvar kan uppföras i enlighet med den ansökan som lämnats in enligt kärntekniklagen men MMD lyfte ett antal frågeställningar som fortfarande behövde besvaras innan de bedömde att tillåtlighet kunde tillstyrkas enligt miljöbalken.

Med anledning av MMD:s yttrande avblåstes den rådgivande folkomröstning som kommunfullmäktige beslutat hålla i Östhammars kommun söndagen den 4 mars 2018.

Yttrandet från MMD föranledde Miljödepartementet att begära en komplettering av SKB över ett antal frågeställningar som MMD lyft. SKB gavs också möjlighet att inkomma med förslag på tillåtlighetsvillkor.

Kommunstyrelsen

SKB har besvarat kompletteringen och denna har skickats på remiss bl a till myndigheter, universitet och högskolor, intresseorganisationer samt Oskarshamns och Östhammars kommuner. Östhammars kommun besvarade remissen den 3 december 2019, och SKB bemötte samtliga remissinstansers yttranden den 18 december 2019.

Östhammars kommun har i sitt yttrande över kompletteringen bemött förslag till tillåtlighetsvillkor som lämnats samt även fört ett resonemang på tillåtlighetsvillkor för egen del dels utifrån de tidigare ställningstaganden som kommunen gjort i huvudförhandlingarna i MMD samt utifrån de utmaningar det innebär att vara värdkommun för ett slutförvar.

Beslut i veto-frågan och beslutsunderlag till detta

Det är rimligt att anta att regeringen önskar få besked av Östhammars kommun under 2020 på hur Östhammars kommun ställer sig till etableringen av ett slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun, den så kallade veto-frågan.

Fullmäktige har att avgöra vilka underlag som krävs inför veto-beslutet. Innan veto-beslutet har beredande organ inom slutförvarsorganisationen (granskningsgrupper samt villkorsråd) konstaterat att det måste säkerställas att en lagstiftning finns på plats gällande ansvar efter förslutning av ett planerat slutförvar. Ansvar efter förslutning innebär att staten tar hela ansvaret för slutförvaret efter slutlig förslutning enligt miljöbalken. Beslutsunderlag som finns är beslutsunderlaget från den sökande, yttrandet från MMD och SSM, samt kompletteringen från SKB till regeringen. Därutöver har slutförvarsorganisationen länge arbetat aktivt med kunskapsuppbyggnad inom granskningsgrupperna samt referensgruppen för att vara välinformerade i frågeställningarna. Fullmäktige har att avgöra om det även krävs en rådgivande folkomröstning som underlag för beslut.

Krav på beslut och åtgärder inför folkomröstning

Om en kommun ordnar en kommunal folkomröstning som inte sammanfaller med allmänt val eller nationell folkomröstning finns det några viktiga skillnader som behöver hanteras.

I anslutning till att fullmäktige beslutar om att hålla en folkomröstning ska flera praktiska aspekter beslutas. Det rör bland annat dag för omröstningen, omröstningsdistrikt och lokaler och frågan som ska ställas. Dessa aspekter kräver viss tid att bereda, t.ex. på grund av att lokaler behöver kontrolleras och bokas. Den del av beredningen som kräver längst framförhållning är dag för omröstningen, eftersom samråd ska ske med Valmyndigheten i denna fråga minst tre månader före den tänkta dagen.

Ekonomi och resurser för en folkomröstning

Uppgifterna om ekonomi och resurser är uppskattningar. Om folkomröstning ska hållas krävs noggrannare beräkningar.

Både valet till riksdag, kommun och landsting 2018 och valet till europaparlamentet 2019 kostade omkring 800 000 kronor. I detta ingår bemanning med röstmottagare, utbildningar för dessa, valnämndens sammanträden, lokalhyror, en del material och annonsering etc. (Kommunen får bidrag från Valmyndigheten vid allmänna val, vilket gör att vi bekostar en lägre summa.) Utöver de ordinarie kostnaderna tillkommer kostnader för det arbete som Valmyndigheten behöver göra åt kommunen med bland annat röstlängder, detta kostar 40 000-70 000 kronor enligt Valmyndigheten. Kommunen måste även köpa material och trycksaker samt sprida information till de röstberättigade om sakfrågan. Totalt

Kommunstyrelsen

rekommenderas en budget på 900 000-1 000 000 kronor. Detta kan sänkas om ambitionsnivån är lägre än vid de allmänna valen avseende t.ex. period för förtidsröstning, antal distrikt och öppettid på omröstningsdagen.

Valkansliet behöver bemannas för att bereda ärenden till valnämnd och fullmäktige samt för att utföra den praktiska administration som krävs. Det rör sig uppskattningsvis om 1,0-1,5 heltid inom administration och 0,25-0,5 heltid av sakkunnig tjänsteperson under aktuell period, 4-6 månader. I och med att de tjänstepersoner som ingår i valkansliet utför andra arbetsuppgifter då det inte är ordinarie val behöver man bestämma om bemanningen ska lösas genom att sänka ambitionsnivån på andra områden eller ta in extra personal.

Beslutsunderlag

Länkar:

- [Regeringskansliets webbplats om slutförvaret](#)
- [MMD:s yttrande över slutförvaret 2018-01-23](#)
- [SSM:s yttrande över slutförvaret 2018-01-23](#) och
- SSM:s yttrande över SKB:s komplettering 2019-09-30, [Miljöbalksprövningen](#) och [Kärntekniklagsprövningen](#)
- Östhammars kommuns yttrande till miljödepartementet 2019-12-03, [Miljöbalksprövningen](#) och [Kärntekniklagsprövningen](#)
- Bemötande från SKB på inkomna remissyttranden 2019-12-18, [Miljöbalksprövningen](#) och [Kärntekniklagsprövningen](#)
- [Lag \(1994:692\) om kommunala folkomröstningar](#)
- [Kommunallagen](#) (2017:725)
- Valmyndighetens manualer – [Kommunal folkomröstning mellan valen](#)

Beslutet skickas till

- Regeringen, miljödepartementet
- SSM (fk)
- OSS (fk)
- Oskarshamns kommun (fk)
- Valnämnden och -kansliet

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-114

5. Takbyte på Kristinelundsskolan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tillsätta 3 miljoner kronor i investeringspengar till takbytet på Kristinelundsskolan från den ej fördelade summa som finns för verksamhetslokaler.

Ärendebeskrivning

I statusinventeringen för Kristinelundsskolan bedömer man ett takbyte 2022 men redan idag ser vi att det måste tidigareläggas när det nu regnar in och vi ser att det inte går att vänta till 2022 då skadorna kommer att bli mer omfattande.

I budgetbeslutet för 2020 medges kommunstyrelsen rätt att besluta om fördelning mellan verksamhetsområden och objekt av den ofördelade investeringsramen för planperioden.

Beslutet skickas till

Tekniska förvaltningen

Dnr KS-2019-791

6. Beslut om organisationsförändring

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta följande principer för kommunens tjänstemannaorganisation:

- En förvaltning
- Förvaltningen delas upp i sektorer
- En av sektorerna är ett gemensamt verksamhetsstöd

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige i juni 2019 gav förvaltningen i uppdrag att genomföra en organisationsförändring. Syftet med förändringen var att skapa en organisation som underlättar effektivisering och kvalitetsutveckling samt bidrar till en mer flexibel och likvärdig organisation, oavsett inom vilket nämndsområde organisationen verkar inom.

Ställningstagande avseende att gå från fem förvaltningar till en förvaltning;

- Ger bättre förutsättningar att ta hand om politikens beställningar som kräver ett helhetsgrepp t.ex. kommunens attraktivitet, tillväxt eller folkhälsa.
- Bättre förutsättningar att kontinuerligt omforma tjänstemannaorganisationen för att matcha politikens beställningar (eller behov i övrigt)
- Stort signalvärde, en förvaltning som tar hand om och löser grunduppdrag tillsammans.
- Kräver kultur och arbetssättsförändringar (för att sektorerna inte ska bli nya förvaltningar)
- Risk för minskat stöd från förvaltningschef till facknämnderna (ersätts troligen av sektorchefernas stöd)

Ställningstagande att gå från ett decentraliserat och spritt verksamhetsstöd till ett samlat verksamhetsstöd;

- Bättre förutsättningar till redundans (minskad sårbarhet i leveransen) hos stödfunktioner.
- Bättre förutsättningar till behovsstyrd verksamhetsstödallokering.
- Bättre förutsättningar till gemensamma arbetssätt, rutiner och standard samt kollegialt lärande.
- Risk för ett minskat verksamhetskunnande.
- Risk för att arbetsuppgifterna blir enformiga vid specialisering.
- Risk för minskad sammanhållning mellan stöd och kärnverksamhet.

Ställningstagande avseende att dela upp förvaltningen i tre sektorer;

- Sektorerna matchar väl kommunens grunduppdrag, Bildning, Omsorg och Samhällsutveckling.

Kommunstyrelsen

- Verksamheter som särskilt gynnas av samarbete bör organisatoriskt ligga nära varandra.
- Mindre verksamheter riskerar att hamna i skymundan i en stor sektor.

Beslutsunderlag

Arbetsgruppens förslag och presentation

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

Dnr KS-2020-108

7. Attraktiv arbetsgivare, Sommarfest

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att genomföra en sommarfest vartannat år med start 2020. Vidare föreslås att det anslås 100 kr/medarbetare årligen för detta. Medlen anslagstäckes av kommunstyrelsen. För årets sommarfest anslås 200 kr/medarbetare.

Ärendebeskrivning

Tanken är att årligen före sommarsemestrarna bjuda in till en sommarfest. Samtliga anställda inbjuds till en kväll för mat, dryck och underhållning. Tanken är att kunna mötas över professions- och förvaltningsgränser och samtidigt få ta del av underhållning. Då kommunen under 2020 genomför en stor organisationsförändring på temat en förvaltning, samverkan och ökat inflytande känns det extra motiverat att genomföra en sommarfest 2020. De anställda bjuds på mat, alkoholfri dryck och underhållning.

Vid evenemang som detta exkluderas alltid de som har tjänstgöring kvälls-, helg- och nattetid. Det är viktigt att vi kompenserar dem med ett likvärdigt erbjudande.

Man kan tänka sig att detta evenemang även hålls öppet för allmänheten kostnadsfritt (eller till symbolisk avgift). Exempelvis kan de anställda bjudas in till 18.00 och allmänheten en timma senare.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

Dnr KS-2020-50

8. Fördelning av integrationsmedel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att delegera beslut om insatser av ovanstående medel till Kommundirektören samt att dessa beslut skall beredas i kommunens ledningsgrupp.

Ändringen förs in i kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun erhåller en schablonersättning i samband med mottagandet av nyanlända (ej ensamkommande barn). Syftet är att schablonen skall täcka de kostnader kommunen har för att introducera den nyanlände. I huvudsak finansierar detta, mottagande och bosättning samt initiala kostnader för skola och förskola. Fördelningen av medel har under åren förändrats och förskola, skola, gymnasium får idag en större andel. I beslut KS 2016-229 beslöts bl.a. följande:

Det generella statsbidraget används i huvudsak för att stärka mottagningen av nya barn i skolan, aktiviteter som underlättar ett snabbt inträde på arbetsmarknaden, stödja och tillvarata det civila samhällets engagemang och kunskap samt samordning, stöd, kunskapsuppbyggande och utveckling av de kommunala verksamheterna.

- Östhammars kommun initierar ett Integrationsråd där kommunen samlar aktörerna från det civila samhället. Kommunens roll är att samordna och administrera rådet.
- Kommunens förvaltningar samlas i en Styrgrupp Integration för att utveckla, koordinera och optimera verksamheten.
- Användningen av övriga medel i det generella statsbidraget föreslås beredas av Styrgrupp Integration utifrån ovanstående riktlinje.

Då Styrgrupp Integration har avvecklats föreslås att ett annat kommunövergripande forum övertar beredningsuppdraget.

Beslutet skickas till

- Kultur- och fritidsnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Socialnämnden
- Kommundirektör Peter Nyberg
- Kommunsekreterare Rebecka Modin för ändring i delegationsbestämmelserna

Dnr KS-2020-60

9. Beslut om bidrag inom integrationsområdet till Sanda Bygdegård

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beviljar Sanda Bygdegårds ansökan om bidrag med 150 000 kronor.

Bidraget finansieras av det schablonbidrag kommunen erhåller från staten.

Ärendebeskrivning

Föreningen Sanda Bygdegård ansöker om medel för att bedriva kompletterande insatser inom området, mottagande av nyanlända. De har bedrivit sin verksamhet sedan 2016 med medel från såväl Östhammars kommun som europeiska socialfonden.

I ansökan vill man ha ett fokus på integrerande insatser för kvinnor, familjen och barnen. Detta är områden där föreningen väl kompletterar den kommunala verksamheten.

Inriktningen på ansökan är i linje med det beslut KS tog 2016-229.

Beslutsunderlag

- Ansökan från Projekt Aktivera
- Verksamhetsberättelse
- Tidigare ansökan

Ärendets behandling

Vid arbetsutskottets beredning 2020-02-04, § 61, yrkade Jacob Spangenberg (C) bifall till förslaget till beslut och fann att arbetsutskottet biföll yrkandet. Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till

- Arbetsmarknadsenheten
- Kultur- och fritidsnämnden
- Socialnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-770

10. Årlig rapportering till vattenmyndigheten av genomförda åtgärder

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen rapporterar arbetet med kommunala åtgärder till Vattenmyndigheten i enlighet med *Rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2019*.

Ärendebeskrivning

I mitten av december 2016 fattade vattendelegationerna i de fem vattendistrikten i Sverige beslut om åtgärdsprogram för Sveriges vatten för perioden 2016-2021, i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten. I Sverige infördes vattendirektivet i svensk lagstiftning år 2004 genom 5 kap. miljöbalken, förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Åtgärdsprogrammet riktar sig till centrala myndigheter, länsstyrelserna och kommunerna som åtgärdsutförare. Programmet redovisar vad kommuner och myndigheter behöver göra för att distriktets vatten ska följa miljökvalitetsnormerna. Kommunernas åtgärder finns via länk under beslutsunderlag.

Rapporteringen möjliggör för vattenmyndigheterna att bedöma vilken effekt åtgärderna har i relation till de miljökvalitetsnormer som ska följas. För att bättre följa framstegen i åtgärdsarbetet och för att förbättra kopplingen till effekter i miljön ska både kvantitativa och kvalitativa underlag rapporteras in från åtgärdsmyndigheter och kommuner.

Åtterrapporteringen av genomförda åtgärder behövs också för att Sverige ska kunna genomföra rapporteringar av åtgärdsprogrammets genomförande till EU-kommissionen.

Alla kommuner ska enligt åtgärdsprogrammet och Miljöbalken varje år senast den 28 februari rapportera till vattenmyndigheterna hur kommunen arbetat med genomförande av åtgärdsprogrammet inom de åtgärder som ligger under kommunalt ansvar. Rapporteringen görs i webbformulär från Vattenmyndigheten.

Rapporteringen från Östhammars kommun har beretts i samverkan mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och Gästrike vatten.

Beslutsunderlag

- Rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2019 (webbformulär)
- [Länk](#) till kommunernas åtgärder.

Beslutet skickas till

- Miljösakkunnig Camilla Andersson för inrapportering till Vattenmyndigheten
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Cecilia Willén Johansson och Ulf Andersson
- Gästrike Vatten AB (jenny.engberg@gastrikevatten.se)

Dnr KS-2019-784

11. Yttrande över revisionsrapport Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom revisionens förslag och förvaltningens förslag till åtgärder.

Kommunstyrelsen yttrar sig i enlighet med förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av kommunens revisorer har KPMG granskat kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor. Efter genomförd granskning har KPMG gjort bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna inte har tillfredsställande och ändamålsenlig intern styrning och kontroll över förekommande bisysslor. Detta beror enligt revisionens bedömning på att det förekommer brister i följsamhet till gällande rutiner.

I granskningen framkommer att revisionen i sin dataanalys identifierat mer än fyra gånger så många bisysslor och bisyssle innehavare än vad kommunens nämnder gjort. Vidare har revisionen funnit exempel på bisysslor som enligt revisionens mening är att betrakta som konkurrerande med tanke på hur kommunen definierar begreppet sin sina riktlinjer.

Vad gäller styrdokument och rutiner bedömer revisionen att dessa i huvudsak är ändamålsenligt utformade. Samt att om befintliga regler efterlevs bedöms det finnas förhållandevis goda förutsättningar för ändamålsenlig kontroll och uppföljning beträffande bisysslor.

Revisionens rekommendationer

Revisionen har lämnat följande rekommendationer

- Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler gällande bisysslor efterlevs
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, ta hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper eller kan komma att köpa, varor/tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställda innehar en funktionärspost.
- Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisyssla ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att rapportering av förekommande bisysslor sker varje år i enlighet med gällande riktlinjer.
- Kommunstyrelsen bör verka för att det tas fram en checklista som stöd till cheferna vid bedömningen av om en bisyssla är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande.
- Kommunstyrelsen bör verka för att blanketten för anmälan av bisyssla kompletteras så att chefens motivering till att, i förekommande fall, förbjuda en bisyssla blir mer

Kommunstyrelsen

utförlig. Så som blanketten nu är utformad, räcker det att chefen kryssar i att bisysslan är förtroendeskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande.

Beslutsunderlag

- Revisionens rapport
- Kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande

Beslutet skickas till

- Revisionen
- HR-chef Pauliina Lundberg

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-151

12. Valärende, Representanter i regionalt samråd för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen utser socialnämndens ordförande Lisa Norén (S) till majoritetens representant i HSVO och NN (-) till oppositionens representant i HSVO.

Ärendebeskrivning

På politisk nivå finns ett regionalt samråd för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). Kommunen har haft en representant: socialnämndens ordförande. En ändring har införts som gör att även en representant från oppositionen ska utses.

Beslutsunderlag

Mer information om HSVO via regionens [webbplats](#)

Beslutet skickas till

Region Uppsala, region.uppsala@regionuppsala.se

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-131

13. Anmälningssärende, Samråd ny kaj Hargs Hamn AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunen har i detta skede fått handlingarna för kännedom i egenskap av ägare av delar av bolaget.

Beslutsunderlag

- Följebrev
- Samrådsunderlag

Beslutet skickas till

WSP, anna-karin.jonsson@wsp.com

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-92

14. Anmälningssärende, Utfall löneöversyn 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Utfall löneöversyn 2019 föreligger.

Beslutsunderlag

Utfall löneöversyn 2019

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-82

15. Anmälningssärende, Räddningsnämndens plan för räddningsinsats

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Planerna upprättas av brandförsvaret.

Beslutsunderlag

- Räddningsnämndens protokoll 2019-12-18, § 73
- Kommunens plan för räddningsinsatser vid AB Sandvik Coromant, Gimoverken

Ärendets behandling

Räddningsnämnden har beslutat om kommunal plan för räddningsinsats för AB Sandvik Coromant, Gimoverken för Östhammars kommun och en verksamhet i Uppsala kommun 2019-12-18, § 73.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-1
Dnr REV-2020-2

16. Anmälningssärende, Lekmannarevisionsgranskning av Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem ska yttra sig över granskningen. Kommunstyrelsen får granskningen för kännedom.

Beslutsunderlag

Missiv och granskningsrapport

Beslutet skickas till

Revisionen: förtroendevalda och administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2020-1

17. Anmälningssärende, inkomna handlingar och rapporter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Organisation/Avsändare	Datum	Ärende/typ av handling
Vattenmyndigheten	2020-01-22	Skriften Nyttan med bättre vatten
Slutförvarsenheten	Perioden 2020-01-28 – 2020-03-31	Aktuellt i slutförvarsfrågan 2020-02-25 – Rapport från Slutförvarsenheten till KS

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras i arbetsrummet under fliken Anmälningssärende, inkomna handlingar och rapporter.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-60

Dnr KS-2020-39

18. Delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Beslutsdatum	Delegat	Ärende (numrering på handling i arbetsrum)
2019-11-01 – 2019-12-23	Jenny Änggård	Personalfrågor, förskolan Marieberg (a)
2019-10-15 – 2020-01-19	Jenny Änggård	Personalfrågor, Tomtberga förskola (b)
2019-10-22 – 2019-12-10	Ulrica Ericsson	Personalfrågor, Tomtberga förskola 2 (c)
2019-10-21 – 2019-12-13	Ulrica Ericsson	Personalfrågor, förskolan Logården (d)
2020-02-05	Peter Nyberg	Beslut om medel till utvecklingsprojekt, Söderöns utvecklingsgrupp (e)
2020-01-01	Anna-Karin Bexelius	Beviljat lönebidrag till RSMH – Vallonerna, perioden 2020-01-01 – 2020-12-31 (f)
2020-01-01	Anna-Karin Bexelius	Beviljat lönebidrag till RSMH – Vallonerna, perioden 2020-01-01 – 2020-12-31 (g)
2019-06-03 – 2019-12-22	Ingrid Wester och Teresia Holgersson	Personalfrågor, barn- och utbildning - Bsk & Fsk (h)
2020-02-05	Peter Nyberg	Beslut om medel till utvecklingsprojekt, Österbybruk-Dannemora-Films utvecklingsgrupp (i)
2020-01-24	Helen Åsbrink	Personalfrågor, tekniska förvaltningen, renhållning (j)
2019-12-03 – 2020-02-12	Inger Modig Lind	Tilldelningsbeslut, avbrytanden och överprövningar (k)

Kommunstyrelsen

2020-02-14	Peter Nyberg	Beslut om plan för utbildning och övning 2020-2022 för förtroendevalda och anställda för att stärka vår förmåga vid extraordinära händelser i fredstid (l)
2020-01-10 – 2020-02-11	Carina Hemlin Karlsson	Tillfällig markupplåtelse 2020 (m)
2020-01-23 – 2020-02-10	Carina Hemlin Karlsson	Tomtförsäljning 2020 (n)
2019-11-06 – 2019-11-26	Andras Järvenpää	Uthyrning av lokaler (o)

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras i arbetsrummet under fliken Delegationsbeslut.

Observera att det efter kommunstyrelsens sammanträde är workshop om översiktsplanen

Östhammars kommun: En organisation i framkant som är hållbar över tid.

Arbetsgruppens förslag, 21 januari 2020

-
- 13-14/1 Workshops med medarbetare, i huvudsak från stödfunktioner
  - 21/1 Kommunledningsgruppen tar del av modellen
  - 28/1 Workshop med förvaltningarnas ledningsgrupper och andra utsedda chefer
  - 4/2 Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av modellen ✓
  - 10/2 Projektplan för kommande period tas fram av arbetsgrupp och styrgrupp ✓
  - 10/2 Central facklig samverkan, informationspunkt ✓
  - 11/2 Beslut i KSau
  - 12/2 Workshop med rektorer
  - 25/2 Beslut i KS
  - X/2 Workshop med övriga enhetschefer i kommunen
  - 21/4 Beslut i KF
  - Maj Förslag på ny organisationsmodell lämnas till styrgrupp och kommunledningsgrupp

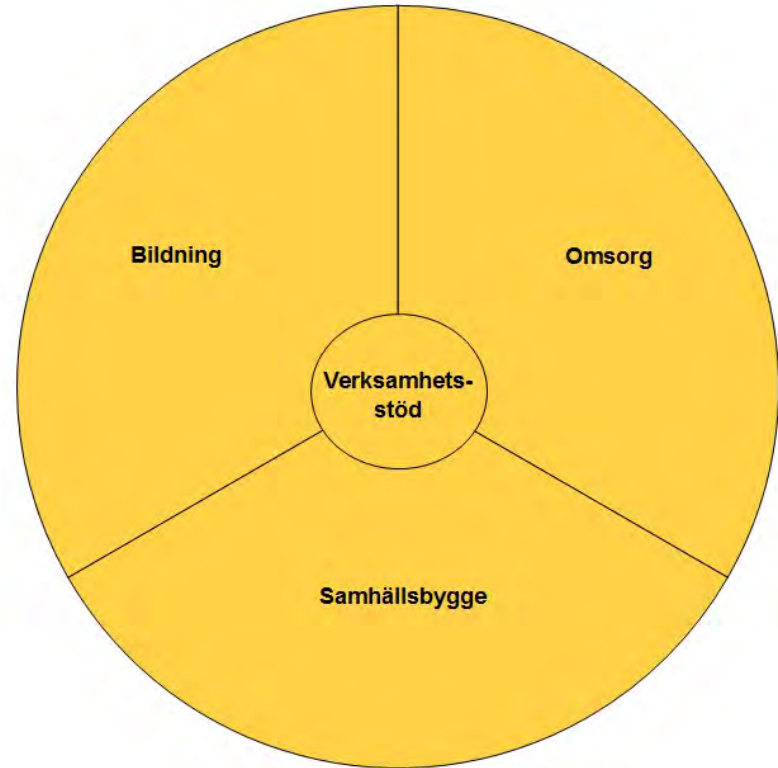
Framgångsfaktorer

- Förändringsledning
- Kultur och struktur (ny vision, värdegrund, effektiva processer)
- Närhet
- Intern kommunikation
- Processkartläggning inklusive inventering av våra medarbetares arbetsuppgifter

Modellförslag

En förvaltning med:

- Ett samlat verksamhetsstöd
- Tre sektorer

Kommunledning

Kommundirektör			
Chef Verksamhetsstöd	Chef Omsorg	Chef Bildning	Chef Samhälle

Verksamhetsstöd

Nämndsekreterare, registrator, arkiv, juridik, personuppgiftshantering,
valadministration

Ekonom, controller, ekonomiadministratör, avgiftshandläggare

Inköp, upphandling

HR, Lön

Kommunikation, information, kundservice

Kvalitetsutveckling, verksamhetsutveckling, digitalisering, systemförvaltare

Intern service: fastighetsskötsel, måltid, städ

I detta förslag ingår
inte de lokala
administratörer
som idag finns
inom skola och
socialförvaltning i
det samlade
verksamhetsstödet

Omsorg

Myndighet

Myndighetsbeslut enligt LSS,

SoL och annan

omsorgslagstiftning

Barn- och ungdomsvård

Vård för vuxna med missbruk

Övriga insatser till vuxna

Familjerätt och familjerådgivning

Ensamkommande

Produktion

Vård och omsorg om äldre

Insatser till personer med

funktionsvariationer (inkl daglig

verksamhet)

Hälso- och sjukvård

Bildning

Förskola

Öppen förskola

Förskoleklass

Grundskola

Grundsärskola

Fritidshem

Öppen fritidsverksamhet

Pedagogisk omsorg

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Grundläggande vuxenutbildning

Särvux

Vux gymnasium och

påbyggnadsutbildning

SFI

Kommunalt aktivitetsansvar

Arbetsmarknadsåtgärder

Integration

Samhälle

Myndighetsutövning inom hälsoskydd,

miljöskydd, bygg och alkohol/tobak

Miljö, hälsa och hållbar utveckling inkl

energirådgivning

Mark, park och gata, fastigheter (ej verksamhet)

Kollektivtrafik

Slutförvarsarbete

Planverksamhet, mark och bostadsförsörjning

Näringsliv och turism

Totalförsvaret och samhällsskydd

Stadsnätet

Hamnverksamhet, sjötrafik

Renhållning

Allmän fritidsverksamhet

Allmän kulturverksamhet

Anläggning (bibliotek, fritidsgårdar samt idrott-

och fritidsanläggningar)

Kulturskola

2019-12-08

Östhammars kommun
Att.: Kommundirektör Peter Nyberg

Fortsatt verksamhet i Projekt Aktivera Östhammar

Den ideella föreningen Projekt Aktivera Östhammar (PAÖ) har sedan slutet av 2016 drivit ett projekt till stöd för nyanländas initiala etablering och integration, i samarbete med kommunens integrationsenhet, Arbetsförmedlingen med flera. Projektet drivs med finansiellt stöd från den europeiska socialfonden (via Jordbruksverket), Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling och kommunen. Finansieringen är beräknad för en projektperiod som avslutas med utgången av februari 2020.

Föreningen ansöker härmed om ett bidrag från kommunen för att kunna fortsätta verksamheten under resten av 2020.

I det fortsatta arbetet avser vi att särskilt fokusera på nyanlända kvinnors integration.

Vi har sedan vi startade vårt projekt har vi haft regelbundna aktiviteter riktade mot nyanlända kvinnor, i form av särskilda träffar, och mot barn, med syfte att få dem att känna sig hemma i samhället tillsammans med svenska barn, bl.a. genom biobesök samt idrotts- och friluftaktiviteter.

Vi har sedan en tid tillbaka ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan, där vi under ordnade former erbjuder intensiv svenska, vattensäkerhetsträning och vi är också på gång med körkortsteori för kvinnor.

Under våren kommer vi i samma form att erbjuda hushållsnära information i studiecirkelform, exempelvis mat-hygien och information kring de hushållsprodukter som används i Sverige.

De kvinnor som finns i vårt kontaktnät har kommit olika långt i sin integration. Anpassning till ett helt nytt samhällssystem är en komplex situation. Risken är stor att nyanlända kvinnor isoleras i hemmet och i den egna språkgruppen. Vi vill erbjuda stöd och hjälp för att öka kunskapen om det svenska samhället och involvera kvinnor och barn i olika aktiviteter utanför den egna, inre cirkeln. Vi är flera som på mikronivå, d.v.s. individ till individ, stöttar med allt från att hjälpa till att förstå de ekonomiska realiteterna till att förstå skolans uppbyggnad.

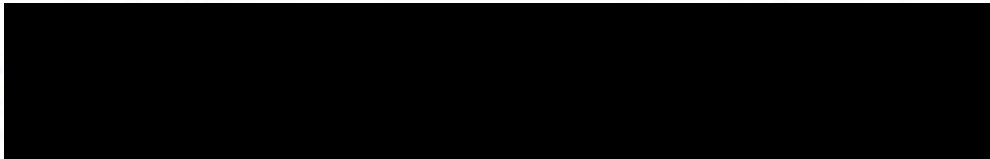
I tillägg till detta vill vi fortsatt vara behjälpliga med möblering av lägenheter för de nyanlända, även om denna aktivitet blir av mindre omfattning än hittills. Kommunen har upplyst att nyanlända via Migrationsverket kan bli ca 39 personer under 2020. Vi har en fungerande kommunikation med integrationsenheten och vi hoppas kunna fortsätta detta goda samarbete och utgöra ett komplement till kommunens verksamhet.

Mot denna bakgrund ansöker vi om ett bidrag från kommunen för vår verksamhet 2020. Ett sådant bidrag, tillsammans med kompletterande finansiering från andra källor, skulle göra det möjligt för oss att fortsatt engagera en projektledare på deltid och systematiskt involvera några nyanlända i verksamheten samt att genomföra sådana sammankomster och aktiviteter som skisserats ovan.

Med vänlig hälsning

Projekt Aktivera Östhammar

Ordförande

Projektledare

PROJEKT AKTIVERA ÖSTHAMMAR

- en ideell förening för stöd till nyanländas integration –

Postadress: [REDACTED]

Hemsida: www.paosthammar.se

2019-01-19

Östhammars kommun

Att.: Kommundirektör Peter Nyberg

Komplettering av ansökan om stöd för 2020 till Projekt Aktivera Östhammar

Den ideella föreningen Projekt Aktivera Östhammar (PAÖ) ansökte 2019-12-08 om ett bidrag från kommunen för att kunna fortsätta verksamheten under resten av 2020. Med denna skrivelse vill vi komplettera vår ansökan.

För att driva verksamheten under 2020 ansöker vi om ett bidrag från kommunen på 150 000 kr. Ett sådant bidrag skulle, i tillägg till de medel som vi förväntar ska bli utbetalade efter slutredovisning till Jordbruksverket, ge föreningen möjlighet att fortsätta arbetet enligt den inriktning som vi angav i ansökan 2019-12-08.

Föreningens årsredovisning för föregående år är ännu inte färdigställd. Som bakgrund till vår ansökan sammanfattar vi i det följande föreningens verksamhet under 2019.

Stöd till initial etablering

Vi kompletterar kommunens mottagning av nyanlända genom att kort efter ankomst besöka dem och bidra med möblering och utrustning. För detta ändamål samlar vi in, lagrar och distribuerar möbler och husgeråd som skänks, främst av privatpersoner. Ibland gör vi också mindre inköp av inventarier för att möta speciella behov.

Under 2019 har vi deltagit i mottagandet av ca 45 nyanlända, vuxna och barn, inklusive EBO.

En lagerlokal har iordningställts i en förrådsbyggnad på Sanda Bygdegård för lagring av donerade möbler m.m. En större donation mottogs av alla möbler från Vattenfalls skolas internat i Gimo. Detta gör oss rustade för att kunna bistå kommunens integrationsenhet med det som behövs för de nyanlända som kommer under året.

På grund av den förutsedda minskande tillströmningen av nyanlända har vi vid utgången av året återlämnat den transportbil som föreningen har leasat. Transporterna kommer i fortsättningen att ske med privata bilar.

Sida 1 av 3

Information om livet i Sverige, sammankomster och utflykter

Föreningen ger löpande råd till de nyanlända om praktiska frågor som har att göra med anpassningen till livet i Sverige och om kontaktvägar till myndigheter m.m. Ett led i detta arbete är sammankomster på Sanda Bygdegård, med information och gemensamma måltider. Särskilt en grupp av nyanlända kvinnor har engagerats i förberedelserna.

Under året har vi anordnat 9 sammankomster av detta slag på Bygdegården.

Vi gör också utflykter med barn, ungdomar och vuxna för att bidra till hemkänsla i vår region och bekantskap med svenska måltidsvanor. Vi genomförde 15 utflykter under 2019, bl.a. med båt till Mariehamn och till Stockholm.

Föreningen har särskilt uppmärksammat att nyanlända kvinnor ofta isoleras i hemmet och i den egna språkgruppen. Under året planlade vi därför ett samarbete med Vuxenskolan med kortare kurser för nyanlända kvinnor inom vattensäkerhet, matlagningshygien och körkortsteori. Vi kommer att fokusera speciellt på dessa insatser under det kommande året. Projektledaren har tillsammans med fem nyanlända genomgått en första utbildning till kursledare hos Vuxenskolan. Vår vidare plan är att hjälpa kursledarna att utforma egna kurser och samlingspunkter för främst kvinnor, där vi också på ett bra sätt kan sammanföra nyanlända från olika länder.

Under 2019 genomfördes fem särskilda samlingar för kvinnor, främst inom delprogrammet vattensäkerhet.

Insatser på vägen mot arbetsmarknaden

Ett av föreningens mål är att bidra till att jämna vägen för nyanlända till arbetsmarknaden.

Under året hade föreningen sammanlagt fem nyanlända anställda på s.k. extratjänster, med bidrag till lönekostnader och handledning från Arbetsförmedlingen. Dessa har arbetat främst med upprustning av Sanda Bygdegård. Bygdegården har härigenom blivit bättre lämpad för den traditionella verksamheten. Den har också, på ett kostnadseffektivt sätt, kunnat sättas i stånd för att tjäna som rastplats och övernattningsställe i Östhammar längs den nya Vikingaleden, en vandrings- och cykelled som inspirerats av pilgrimers vandringar genom Sverige mot Trondheim.

Tre av dessa nyanlända har med föreningens medverkan kunnat gå vidare till andra arbeten när deras extratjänster upphörde under året. Arbete pågår för att finna en lämplig fortsättning för de nyanlända på de två extratjänster som upphörde i början av 2020. En möjlig plan, som vi arbetar med, är att en eller möjligen båda kan fortsätta arbeta i vår verksamhet med stöd från arbetsförmedlingen.

Ett mål för föreningen är att lägga grunden till ett socialt företag, som ska kunna erbjuda sysselsättning både åt nyanlända och andra som står långt från arbetsmarknaden. Flera olika verksamhetsområden som skulle kunna fylla ett behov för framför allt privatpersoner har värderats. Ett första område har valts för vidare arbete och utarbetande av en affärsplan: Hushållsnära tjänster som gräsklippning, skötsel av planteringar, snöskottning, sandning och saltning m.m. Tjänsterna avses bli marknadsförda till hushåll, men också till föreningar och företag, i och runt Östhammar. Tjänsten extern tillsyn av fritidsbostäder kan också bli en del av erbjudandet.

Finansiering

Verksamheten har sedan starten 2016 finansierats med hjälp av bidrag från Östhammars kommun. Fr o m september 2018 har föreningen arbetat med stöd från den Europeiska socialfonden, via Jordbruksverket, och från Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling. Kommunen är medfinansiär i detta projektstöd. Stödet är beräknat för en projektperiod fram t o m februari 2020. Utbetalning av hela det beviljade stödet sker först efter godkänd slutredovisning.

För att kunna möta svängningar i likviditeten och eftersläpning i utbetalning av stöd tecknade föreningen i checkräkningskredit under året.

Arbete pågår för att säkra finansiering som kan göra det möjligt för föreningen att fortsätta arbetet under år 2020.

Om föreningen

Föreningens ordinarie årsmöte hölls 2019-03-24. Som styrelse intill nästa årsmöte valdes:

 projektledare
 ordförande

Med vänlig hälsning

Projekt Aktivera Östhammar

Ordförande

Projektledare

§ 49

Dnr KS-2016-229

Dpl 047

Insatser på det integrations- och arbetsmarknadspolitiska området

---

Inledning

Östhammars kommun har sedan flera decennier en god arbetsmarknad. Den öppna arbetslösheten är och har varit låg samtidigt som sysselsättningsfrekvensen är en av de bättre i landet. En effekt av detta är en förhållandevis hög medelinkomst och samtidigt litet behov av försörjningsstöd. Bidragande till den goda situationen är främst ett väl fungerande näringsliv samt närheten till Uppsala-Stockholmsregionen. Närheten till storstadsregionen bidrar till att diversifiera den relativt industri- och tillverkningstunga sektorn i Östhammar. Utvecklingen av infrastrukturen i och med utbyggnaden av 288:an kan väntas gynna denna utveckling ytterligare.

Omvärld och bakgrund

Även om arbetsmarknaden är god och den öppna arbetslösheten är låg finns det grupper där trösklarna in på arbetsmarknaden ökar. Detta handlar främst om de som är lågutbildade, unga utan erfarenhet, personer med funktionsnedsättning, långtidsarbetslösa samt nyanlända flyktingar. Samtidigt som sysselsättningen ökar, den inhemska efterfrågan skapar nya jobb, kvarstår matchningsproblematiken.

Under det senaste året har arbetsmarknadsläget för kommunens ungdomar (18-24 år) förbättras och en tydlig ökning av andelen unga till arbete kan konstateras. Under samma tidsperiod har andelen utrikes födda som gått till arbete kraftigt minskat och andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd ur målgruppen har tydligt ökat.

Utbildning, arbetsmarknadsutbildning, arbetskraftinvandring och matchningsprojekt är några av de verktyg som använts för att försöka lösa problematiken, vilket de delvis också har gjort. Men vissa grupper har haft svårare att klara denna matchning, däribland unga, nyanlända och personer med funktionsnedsättning. För att underlätta för dessa målgrupper finns även ett batteri av verktyg inom ramen för den statliga arbetsmarknadspolitiken, bl.a. lönesubventioner destinerade till tidigare nämnda målgrupper. Trots försök från såväl det offentliga som det privata näringslivet finns det fortfarande betydande och till delar växande grupper som står utanför arbetsmarknaden.

Något som detta delvis kan bero på, som också framkommer genom flera undersökningar, är att arbetslivets villkor har blivit allt mer krävande. Större krav ställs på tempo, effektivitet, specialisering, mindre marginaler, tajta flöden, leverans i tid, självstyrande grupper, decentraliserad problemlösning, Lean, just in time osv.

Det är en utveckling som både stimulerat medarbetare, skapat effektivare flöden och därigenom påskyndat processen med ett bättre resultat för kunden. Samtidigt blir dessa landvinningar en ökad tröskel för nämnda målgrupper att komma in på arbetsmarknaden. På den här nya, tajtare arbetsmarknaden så saknas möjligheter för en längre lärande introduktion. Det krävs nya metoder för introduktion på arbetsmarknaden, utan att arbetsgivaren ges en betydande belastning. Utan att arbetsgivare ska behöva frångå det landvinnande koncept som kraven på effektivitet och självständigt arbete har gett.

Migration och integration

Under 2016 kom mer än 163 000 flyktingar till Sverige, många av dem kommer att få tillfälliga eller permanenta uppehållstillstånd. Med pågående oroshärdar i världen tyder mycket på att flyktingströmmen från Mellanöstern och Central-och Östafrika kommer att bestå om än inte i lika stora volymer. Detta kommer att påverka Sverige och Östhammars kommun de närmaste åren. Bostäder, skolintroduktion, vuxenutbildning, sysselsättning är några av de områden där vi behöver förstärka, förbättra och utveckla.

Östhammars kommun har idag ett avtal med Migrationsverket att ta emot 85 vuxna och familjer årligen, dessutom har kommunen minst 95 platser för ensamkommande barn och ungdomar.

Samverkan

Arbetsmarknadens utmaningar är ett av de problem som kräver samverkanslösningar av flera skäl. Dels är problematiken komplex, matchningen mellan de som står utanför och arbetsgivarnas behov, dels den stora volym av nyanlända som skall integreras på arbetsmarknaden och dels för att såväl staten som kommunen och det lokala näringslivet har stora incitament för att lösa frågan. Det handlar om tillväxt, attraktivitet, innanförskap och framtidstro.

Några av de gemensamma utmaningar vi har är: trygga den kommunala sektorns kompetensförsörjning, arbetet med lokal och regional utveckling samt att fler personer snabbare kommer ut i arbetslivet och får egen försörjning. Genom en utvecklad och väl organiserad samverkan kan gemensamma resurser användas mer effektivt och ge en ökad samhällsnytta samtidigt som individens livskvalitet ökar i och med deltagande i samhällslivet och möjligheten till egen försörjning.

Strategier

För att ta oss an ovanstående utmaningar, d.v.s. att säkra den sociala hållbarheten, öka arbetskraften och därigenom stärka även den ekonomiska hållbarheten, förbättra den lokala matchningen, tillförsäkra oss en framtida god personalförsörjning samt att därigenom även motverka den demografiska utvecklingen avseende en åldrande befolkning krävs en tydlig, förankrad och prioriterad strategi för arbetet. En riktningvisare som tydligt anger vilken ambition kommunen har inom området integration/arbetsmarknad/inkludering.

Statsbidrag

Under 2015 betalades ut ett generellt statsbidrag med avseende på det kommunala flyktingmottagandet, 4,5 miljoner. Huvuddelen av det kommunala arbetet med flyktingar täcks av riktade statsbidrag som rekvireras direkt till verksamheterna, mottagande av nyanlända familjer samt ensamkommande barn och ungdomar. Staten svarar också för viss ersättning avseende asylsökande skolbarn.

Det generella bidraget, 4,5 miljoner som betalades ut under 2015, disponerar kommunen fritt.

Kommunchef Peter Nyberg föredrar ärendet.

Kommunledningens skrivelse 2016-03-15 föreligger.

Arbetsutskottets förslag 2016-03-15

- Östhammars kommun tar fram en arbetsmarknadspolitisk strategi där kommunens roll tydliggörs, vilka ambitioner och vilken viljeriktning kommunen har samt vilka prioriteringar som skall göras på området. De arbetsmarknadspolitiska målsättningarna kopplas till mätbara nyckeltal som utvärderas kontinuerligt.
- Östhammars kommun tar fram en Integrationspolitisk strategi som anger kommunens ambition inom området, vilka satsningar, prioriteringar som behövs samt hur arbetet skall organiseras och ansvaret fördelas.
- Om Östhammars kommun och Arbetsförmedlingen är överens om behovet av samverkan bör vi ta fram en överenskommelse där vi delar bilden av nuläget, har en gemensam målbild och i stort beskriver hur vi ska arbeta tillsammans. Syftet är att skapa ett underlag för förutsägbarhet, tydlighet, ansvar och en långsiktigt hållbar samverkan. I överenskommelsen, som bör uppdateras årligen, skall framgå vilka prioriteringar vi skall göra på respektive områden, vilka åtaganden som respektive part gör samt vilka resurser vi avsätter/prioriterar.
- Det generella statsbidraget i huvudsak används att stärka mottagningen av nya barn i skolan, aktiviteter som underlättar ett snabbt inträde på arbetsmarknaden, stödja och tillvarata det civila samhällets engagemang och kunskap samt samordning, stöd, kunskapsuppbyggande och utveckling av de kommunala verksamheterna.
- Östhammars kommun initierar ett Integrationsråd där kommunen samlar aktörerna från det civila samhället. Kommunens roll är att samordna och administrera rådet.

- Kommunens förvaltningar samlas i en Styrgrupp Integration för att utveckla, koordinera och optimera verksamheten.
- Medel anslås för sysselsättningsinsatser, lönesubventionerade tjänster och praktiksamordning, 1000 tkr, medlen finansieras under 2016 av medel ur kommunens utvecklingsfond och det generella statsbidraget, under 2017 och 2018 finansieras detta ur kommunens utvecklingsfond. Vidare att medel anslås för samordning, kunskapsuppbyggnad och utveckling av samarbetet med såväl myndigheter som det civila samhället, 650 tkr. Medlen anslås under 2016 från det generella statsbidraget, fr.o.m. 2017 finansieras detta av medel från det riktade statsbidraget.
- Användningen av övriga medel i det generella statsbidraget föreslås beredas av Styrgrupp Integration utifrån ovanstående riktlinje.

I ärendet yttrar sig Cecilia Bernsten (C), Lennart Owenius (M), Anna Frisk (S) och Peter Brandt (SD).

Kommunstyrelsens beslut

- **Östhammars kommun tar fram en arbetsmarknadspolitisk strategi där kommunens roll tydliggörs, vilka ambitioner och vilken viljeriktning kommunen har samt vilka prioriteringar som skall göras på området. De arbetsmarknadspolitiska målsättningarna kopplas till mätbara nyckeltal som utvärderas kontinuerligt.**
  - **Östhammars kommun tar fram en Integrationspolitisk strategi som anger kommunens ambition inom området, vilka satsningar, prioriteringar som behövs samt hur arbetet skall organiseras och ansvaret fördelas.**
  - **Om Östhammars kommun och Arbetsförmedlingen är överens om behovet av samverkan bör vi ta fram en överenskommelse där vi delar bilden av nuläget, har en gemensam målbild och i stort beskriver hur vi ska arbeta tillsammans. Syftet är att skapa ett underlag för förutsägbarhet, tydlighet, ansvar och en långsiktigt hållbar samverkan. I överenskommelsen, som bör uppdateras årligen, skall framgå vilka prioriteringar vi skall göra på respektive områden, vilka åtgärderna som respektive part gör samt vilka resurser vi avsätter/prioriterar.**
-

- **Det generella statsbidraget i huvudsak används att stärka mottagningen av nya barn i skolan, aktiviteter som underlättar ett snabbt inträde på arbetsmarknaden, stödja och tillvarata det civila samhällets engagemang och kunskap samt samordning, stöd, kunskapsuppbyggande och utveckling av de kommunala verksamheterna.**
- **Östhammars kommun initierar ett Integrationsråd där kommunen samlar aktörerna från det civila samhället. Kommunens roll är att samordna och administrera rådet.**
- **Kommunens förvaltningar samlas i en Styrgrupp Integration för att utveckla, koordinera och optimera verksamheten.**
- **Medel anslås för sysselsättningsinsatser, lönesubventionerade tjänster och praktksamordning, 1000 tkr, medlen finansieras under 2016 av medel ur kommunens utvecklingsfond och det generella statsbidraget, under 2017 och 2018 finansieras detta ur kommunens utvecklingsfond. Vidare att medel anslås för samordning, kunskapsuppbyggnad och utveckling av samarbetet med såväl myndigheter som det civila samhället, 650 tkr. Medlen anslås under 2016 från det generella statsbidraget, fr.o.m. 2017 finansieras detta av medel från det riktade statsbidraget.**
- **Användningen av övriga medel i det generella statsbidraget föreslås beredas av Styrgrupp Integration utifrån ovanstående riktlinje.**

Delges:
Integrations och arbetsmarknads samordnare
Peter Nyberg
Enheten för arbete och sysselsättning
Samtliga förvaltningar
Lednings och verksamhetsstöd (ekonomi)

Rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2019

Instruktion

Vattenmyndigheterna önskar ett samlat svar från kommunen via kommunstyrelsen.

Rapporteringen är indelad i 4 delar där:

- **Del 1** handlar om miljötillsyn och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för miljöfrågor
- **Del 2** handlar om dricksvattenskydd och vattenuttag och riktas i huvudsak till kommunens dricksvattenproducent
- **Del 3** handlar om fysisk planering och riktas i huvudsak till kommunens förvaltning för planeringsfrågor
- **Del 4** handlar om dagvatten och vatten- och avloppsvattenplaner och riktas både till kommunens förvaltning för tekniska frågor samt förvaltningen för planeringsfrågor

För att undvika dubbelrapportering kommer vattenmyndigheterna även att hämta underlag från följande rapporteringar:

- Naturvårdsverket. Enkät om Miljöbalkstillsyn 2019 (Åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)
- Boverket: Plan- och Byggenkäten 2019 (Åtgärd 6)
- Kemikalieinspektionen: Återrapportering av tillsyn hantering av växtskyddsmedel (Åtgärd 2)

Östhammars kommuns svar markerade i rött.

INLEDNING

Har enkäten förankrats i kommunstyrelsen?

Ja

För vilken kommun svarar du på den här enkäten?

Östhammars kommun

Välj vilket/vilka vattendistrikt kommunen tillhör:

Norra östersjöns vattendistrikt

Del I. Miljötillsyn (åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)

1. Har miljökvalitetsnormerna för vatten använts som prioritering i kommunens behovsutredning?

- I behovsutredningen är miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- I behovsutredningen är inte miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbete med ny behovsutredning pågår.

2. Har miljökvalitetsnormer för vatten använts som prioritering i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

- I tillsynsplanen är miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- I tillsynsplanen är inte miljökvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen
- Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

För 2019 och tidigare har områden för inventering av enskilda avlopp och liknande insatser, baserats på miljökvalitetsnormerna och ekologisk status. Övrig miljötillsyn har inte lika tydlig koppling till miljökvalitetsnormerna. Vi bedömer att liknande prioritering kommer göras även för verksamhetsåret 2020.

3. Hur många tillsynsobjekt av nedanstående verksamheter har kommunen tillsyn över? Hämta uppgifterna om tillsynsbehov från kommunens behovsutredning enligt §6 miljötillsynsförordningen (2011-13).

Tillståndspliktig (B) djurhållning

Antal objekt: 0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 0
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 0

Anmälningsspliktig djurhållning (C), uppskattat antal

Antal objekt: 5
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 3
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 3

Djurhållning och/eller växtodling (U), uppskattat antal

Antal objekt: 110
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 20
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 20

Hästgård* uppskattat antal

*Hästgårdar med mer än 10 hästar utanför känsligt område och mer än 2 hästar i känsligt område enligt kraven på tät lagring av gödsel.

Antal objekt: 55
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 2
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 2

Avloppsreningsanläggning >2000 pe

Antal objekt: 6
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 12
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 10

Avloppsreningsanläggning >200 pe

Antal objekt: 2
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 2
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 1

Avloppsreningsanläggning 26-200 pe, uppskattat antal

Antal objekt: 20
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 6
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 0

Avloppsledningsnät*

*Med avloppsledningsnät avses sådana som är allmänna enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och hörande till avloppsreningsanläggning. Verksamhetsutövare kan ha ett/flera avloppsledningsnät som leder till en/flera avloppsreningsanläggningar (se även Bilaga I i Naturvårdsverkets vägledning 2016:8).

Antal objekt: 8
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 6
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 0

Små avlopp <25 pe, uppskattat antal

Antal objekt: 7 000
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 21
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 21

Vattenskyddsområde allmänna*

*Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen

Antal objekt: 0 (ej tagit över tillsynen)
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 0
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 0

Verksamhet (åtgärd 5) Vattenskyddsområde enskilda*

*Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.

Antal objekt: 0
Årligt tillsynsbehov, antal dagar: 0
Genomförd tillsyn 2019, antal dagar: 0

4. Tas hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten vid tillsyn av:

a. jordbruksverksamheter enligt åtgärd 2?

- Ja
 Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att minska näringsläckage vidtagits?

Information om vad jordbrukaren kan göra ges vid varje tillsynsbesök.

b. Avloppsledningsnät och avloppsreningsverk enligt åtgärd 3?

- Ja
 Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av näringsämnen, prioriterade och särskilt förorenade ämnen vidtagits?"

Uppströmsarbete med t.ex. fordonstvätt.

c. Enskilda avlopp enligt åtgärd 3?

- Ja
 Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av kväve och fosfor vidtagits?

Vi har haft ett stort fokus på inventering av enskilda avlopp och där finns en stor potential för begränsningar i utsläpp när förelägganden ställs på åtgärder. Vi ställer krav på hög skyddsnivå i särskilt utsatta lägen.

5. Tillämpar kommunen krav på hög skyddsnivå, eller högre, där det behövs för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Ökade kravs ställs ibland. Vanligast är extra efterföljande rening efter minireningsverk.

6. Hur många större enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller producerar >10 m³/dygn) finns det totalt inom kommunen?

Ange antal eller ange "Vet ej":

Vet ej men ca 30-40 st

7. Hur många av de större enskilda vattentäkterna har någon form av skydd? (vattenskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken, lokala skyddsföreskrifter, annat)

Ange antal: 0

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

-

8. Pågår/planeras arbete för att skydda enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller har ett uttag på mer än 10 m³/dygn) till exempel genom vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter eller genom lokala hälsoskyddsföreskrifter?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

-

Nyttillkomna frågor för rapportering av åtgärdsprogram för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten 2018–2021:

9. Med avseende på PFOS i ytvatten och PFAS (summa 11) i grundvatten, har kommunen:

Påbörjat arbetet med att identifiera verksamheter och områden som bidrar till att miljökvalitetsnormen inte följs?

- Ja
 Nej

Genomfört åtgärder för att begränsa fortsatt spridning av PFAS och PFOS från dessa verksamheter och områden?

- Ja
 Nej

Tagit fram en långsiktig plan för att stoppa eller begränsa kommande utsläpp och spridning?

- Ja
 Nej

Utövat tillsyn på den kommunala räddningstjänstorganisationen och ställt krav på hantering av brandskum som innehåller något av ämnena i PFAS (summa 11) så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas?

- Ja
 Nej

Beskriv kortfattat vad som har gjorts:

-

10. Har kommunen verkat för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning, genom till exempel:

Informationsinsatser, till exempel om hur fastbränsleeldning kan påverka människors hälsa och miljön och vad som kan göras för att minska utsläppen av dioxiner och andra luftföroreningar?

- Ja
 Nej

Rådgivning som främjar lägre utsläpp av dioxiner och andra luftföroreningar?

- Ja
 Nej

Begränsningar för eldning av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

- Ja
 Nej

Erbjuda kostnadsfri borttransport av trädgårdsavfall inom detaljplanelagt och tätbebyggt område?

- Ja
 Nej

Verka för en omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp, till exempel centraliserade fjärrvärmesystem eller små kraftvärmeverk?

- Ja
 Nej

Beskriv kortfattat vad som har gjorts:

-

Del 2. Dricksvattenskydd och vattenuttag (åtgärd 5a, 5b, 5e)

Åtgärd 5a

11. Hur många aktiva vattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal: 16

Av de vattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal: 8

12. Hur många reservvattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal: 1

Av de reservvattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal: 0

13. Finns utpekade framtida vattentäkter för kommunen, t.ex. i regional vattenförsörjningsplan, vattenplan eller motsvarande?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Kommunal vattenförsörjningsplan färdigställdes under 2018.

Om ja på fråga 8, arbetar kommunen med att skydda dem?

Nej inte i dagsläget.

14. För de vattentäkter som saknar skydd, pågår eller planeras arbete med att ta fram vattenskyddsområde?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbete pågår med att förnya vattenskyddsområdet för Ed och Börstil.

Arbete pågår för att ta fram en prioriteringsordning för arbete med vattenskyddsområde för samtliga vattentäkter, både inrätta nya och förnya äldre.

Åtgärd 5b

15. Hur många av kommunens befintliga vattenskyddsområden är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

Ange antal: 7

16. Med syfte att säkerställa att vattentäkter har ett erforderligt skydd, har kommunen gjort en översyn av vattenskyddsområdets föreskrifter och/eller avgränsningar för vattenskyddsområden som är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 januari 1999)?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Arbete pågår för att ta fram en prioriteringsordning för arbete med vattenskyddsområde för samtliga vattentäkter, både inrätta nya och förnya äldre.

17. Hur många av de befintliga vattenskyddsområdena behöver revideras för att uppnå ett tillfredsställande skydd?

Ange antal: 7

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

-

Åtgärd 5e

18. Hur många av kommunens aktiva vattentäkter har tillstånd för vattenuttag?

Ange antal: **9**

Pågår eller planeras arbete med att säkerställa tillstånd till vattenuttag för kommunens vattentäkter?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Grundvattenutredningar utförs för att säkerställa möjliga vattenuttag. Arbeta pågår för att ta fram en prioriteringsordning för arbete med tillstånd för vattenuttag för samtliga vattentäkter. Resultatet från den kommunala vattenförsörjningsplanen kommer att ligga till grund för prioriteringen.

Del 3. Fysisk planering (åtgärd 5d, 6)

19. Har kommunen inarbetat den regionala vattenförsörjningsplanen i översiktsplanen enligt åtgärd 5d?

- Ja
 Nej
 Regional vattenförsörjningsplan saknas

Hur används den regionala vattenförsörjningsplanen i kommunens översikts- och detaljplanering?

- Som ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan
- Som en fristående del som ger underlag till översiktsplanen
- Som en ingående del av kommunens VA-plan
- Som en fristående del som ger underlag till kommunens VA-plan
- Genom en vattenöversikt
- Genom en vattenplan

Annat: Kommunen arbetar just nu med att ta fram en ny översiktsplan och en VA-plan. Beroende på när den regionala vattenförsörjningsplanen blir klar, kommer den inarbetas på olika sätt i dessa styrdokument.

20. Har kommunen genomfört en miljöbedömning av översiktsplanen där ni tagit med miljökvalitetsnormer för vatten?

- Ja
 Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Miljökvalitetsnormer fanns som ett av underlagen när miljöbedömningen för gällande ÖP 2016 genomfördes. De finns även med i den miljöbedömning som görs inom det översiktsplanarbete som nu pågår.

21. Har kommunen tagit hänsyn till åtgärdsbehov som finns i VISS för de vattenförekomster som berörs av översiktsplanen?

- Ja
- Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Vi upplever att detta är svårt att göra, här behöver vi som kommuner vägledning för att förstå hur vi kan och ska översätta åtgärdsbehov till översiktlig planering. I delar av vår gällande ÖP finns beskrivet hur detaljplaneringen behöver ta hänsyn till dagvatten, övergödning i recipienter, hur vi ska hantera t.ex. avlopp i områden där övergödning är den dominerande utmaningen för att nå god status etc. Vissa åtgärdsbehov kan istället hamna i rutiner för DP, förhandsbesked eller bygglov.

22. Har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormerna för vatten för vattenförekomster och avrinningsområden som berörs av översiktsplanen?

- Ja
- Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Vid detaljplanearbetet kräver vi alltid en VA-utredning och oftast en dagvattenutredning. Detta framgår i gällande översiktsplan. Vi ser fortsatt ett behov av stöd i tolkning av miljökvalitetsnormerna. Kurser/workshops kan anordnas av beredningssekretariaten kan vara en metod – med fokus på hur vi kan använda MKN i planeringen.

23. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till arbetet med gällande översiktsplan för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten?

- Ja
- Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

I arbetet med gällande översiktsplan tydliggjordes behovet av en VA-plan för kommunen. Det arbetet har precis påbörjats under slutet av 2019/början av 2020.

24. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till detaljplanearbetet för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten?

- Ja
- Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta:

Vid detaljplanearbetet kräver vi alltid en VA-utredning och oftast en dagvattenutredning. Vi har under 2019 deltagit i flera fortbildningar i dagvattenfrågor tillsammans med andra kommuner i länet.

Del 4. Dagvatten och Vatten- och avloppsvattenplaner (åtgärd 7, 8)

25. Har kommunen en vatten- och avloppsvattenplan i enlighet med åtgärd 7?

- Ja
- Under framtagande
- Nej

Om ja (alternativt att planen är under framtagande), har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster vid framtagandet av vatten- och avloppsvattenplanen?

- Ja
- Nej

Om ja, förklara kortfattat hur:

MKN kommer vara ett av de viktiga underlagen till utformningen av VA-planen, som precis påbörjats.

Om ja, vilken omfattning har planen?

- Vattenförsörjning för hela kommunen
- Endast kommunal VA-försörjning enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)
- Annat: Troligtvis kommer det finnas vissa skrivningar kopplade till enskild vattenförsörjning. Avgränsningen är dock inte helt slutförd ännu.

26. Har kommunen en plan, strategi, policy eller liknande för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer? Planen kan ingå i en VA-plan eller vara fristående.

- Ja
- Under framtagande
- Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta samt länka till planen/strategin/policyn:

Dagvatten kommer åtminstone till en viss del ingå i VA-planen. Utöver detta kan andra mer specifika dokument behöva tas fram.

Om ja, har miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster beaktats vid framtagandet av dagvattenplanen/strategin/policyn?

- Ja
- Nej

Om ja, förklara kortfattat hur:

-

Datum
2019-12-12

Dnr: ÖSTHAMMARS KOMMUN		Sid: 1 (2)
Kommunstyrelsen		
2019 -12- 1 2		
Dnr:	Dpl:	

Kommunstyrelsen, Bygg- och miljönämnden,
Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och
fritidsnämnden, Socialnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna inte har en tillfredsställande och ändamålsenlig intern styrning och kontroll över förekommande bisysslor.

När det gäller befintliga styrdokument och rutiner är vår samlade bedömning att dessa i huvudsak är ändamålsenligt utformade. Om befintliga regler efterlevs finns enligt vår mening därmed förhållandevis goda förutsättningar för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning beträffande befintliga bisysslor.

Mot bakgrund av genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler beträffande bisysslor efterlevs.
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, tas hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper, eller kan komma att köpa, varor och/eller tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställda innehar en funktionärspost.
- Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att rapportering av förekommande bisysslor sker varje år i enlighet med gällande riktlinjer.
- Kommunstyrelsen bör verka för att det tas fram en checklista som stöd till cheferna vid bedömningen av om en bisyssla är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande.
- Kommunstyrelsen bör verka för att blanketten för anmälan av bisyssla kompletteras så att chefens motivering till att, i förekommande fall, förbjuda en bisyssla

blir mer utförlig. Så som blanketten nu är utformad räcker det att chefen kryssar i att bisysslan är förtroendskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till kommunstyrelsen och nämnderna för yttrande. Svar önskas senast den 29 februari 2020.

Enligt uppdrag

Mats Sjöborg
Ordförande

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

Rapport

Östhammars kommun

KPMG AB

2019-12-12

Antal sidor 13

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfrågor	2
2.2	Avgränsning	2
2.3	Ansvarig nämnd/styrelse	3
2.4	Revisionskriterier	3
2.5	Metoder	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Förekomst av bisysslor	4
3.2	Kännedom om bisysslor	6
3.3	Är förekommande bisysslor tillåtna enligt lag och kollektivavtal?	7
3.4	Inköp från företag/förening där anställda har bisyssla	9
3.5	Kommunens rutiner för hantering av bisysslor	9
3.5.1	Policy för bisysslor	9
3.5.2	Riktlinjer för bisysslor	10
3.5.3	Övriga dokument relaterade till bisysslor	11

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

1 Sammanfattning

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska förekomsten av bisysslor i kommunen samt de styrande dokument och de rutiner som används för att hantera dessa.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte har en tillfredsställande och ändamålsenlig intern styrning och kontroll över förekommande bisysslor. Denna bedömning baseras främst på att kännedomen om förekommande bisysslor förefaller vara bristande. Detta beror i sin tur, enligt vår bedömning, på att det förekommer brister i följsamhet till gällande rutiner.

I granskningen framkommer att vi inom ramen för vår dataanalys identifierat mer än fyra gånger så många bisysslor och bisyssleinnehavare än vad kommunens nämnder gjort.

Vidare har vi funnit exempel på bisysslor som enligt vår mening är att betrakta som konkurrerande med tanke på hur begreppet definieras i kommunens *Riktlinjer för bisyssla*.

När det gäller befintliga styrdokument och rutiner är vår samlade bedömning att dessa i huvudsak är ändamålsenligt utformade. Om befintliga regler efterlevs finns enligt vår mening därmed förhållandevis goda förutsättningar för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning beträffande befintliga bisysslor. På ett antal punkter menar vi dock att det finns möjlighet att utveckla befintliga styrdokument, vilket framgår av rekommendationerna nedan.

Mot bakgrund av ovanstående samt vad som i övrigt framkommer i denna granskning lämnar vi följande rekommendationer.

- Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler beträffande bisysslor efterlevs.
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, tas hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper, eller kan komma att köpa, varor och/eller tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställda innehar en funktionärspost.
- Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att rapportering av förekommande bisysslor sker varje år i enlighet med gällande riktlinjer.
- Kommunstyrelsen bör verka för att det tas fram en checklista som stöd till cheferna vid bedömningen av om en bisyssla är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande.
- Kommunstyrelsen bör verka för att blanketten för anmälan av bisyssla kompletteras så att chefens motivering till att, i förekommande fall, förbjuda en bisyssla blir mer utförlig. Så som blanketten nu är utformad räcker det att chefen kryssar i att bisysslan är förtroendeskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

2 Bakgrund

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska förekomsten av bisysslor i kommunen samt de styrande dokument och de rutiner som används för att hantera dessa.

Med bisyssla förstås varje syssla, tillfällig eller stadigvarande, som utövas vid sidan av anställningen och som inte är hänförlig till privatlivet. Om arbetsgivaren anser att en bisyssla hindrar arbetsuppgifterna, kan påverka arbetstagarens handläggning av ärendet i sitt arbete eller konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet, kan arbetsgivaren förbjuda arbetstagaren att utöva sådan bisyssla. Detta gäller inte bara bisyssla som faktiskt utövas utan också bisyssla som aldrig har utövats men där det finns anledning att anta att en arbetstagare står i begrepp att åta sig någon sådan. Bestämmelsen ger därmed inte utrymme för bisyssleförbud "för säkerhets skull".

Området är väsentligt för revision eftersom felaktig hantering kan innebära förtroendeskada för kommunen. Revisorerna har av denna anledning beslutat granska kommunens kännedom om och hantering av eventuella bisysslor.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att konstatera om kommunens kontroll och bedömning av anställdas bisysslor är ändamålsenlig.

Granskningen har utgått från följande frågor:

- Förekommer bisysslor i kommunen?
- Har förvaltningscheferna kännedom om aktuella bisysslor?
- Anses förekommande bisysslor godkända enligt AB (Allmänna bestämmelser) respektive förenliga med 7 § LOA (lagen om offentlig anställning) avseende förtroendeskadliga bisysslor?
- Har kommunen gjort inköp från företag där anställda via en bisyssla har ekonomiska intressen?
- Har kommunen ändamålsenliga rutiner för hantering av bisysslor?

2.2 Avgränsning

Vad gäller bisysslor har granskningen omfattat kommunens avlönade personal från 2019-01-01 till 2019-08-31¹. Enbart arvoderade personer har därför inte omfattats av granskningen. I övrigt har även ferieanställda² exkluderats från granskningen.

Analys av inköp har omfattat perioden 2019-01-01 – 2019-08-31.

¹ Kartläggningen av de anställdas bisysslor sker i huvudsak under senhösten. I samband med granskningens genomförande hade årets kartläggning i stor utsträckning ännu inte ägt rum. Därför har uppgifterna om förekommande bisysslor även innefattat uppgifter insamlade under hösten 2018.

² Ferieanställda i betydelsen "sommarjobbare" eller liknande. Lärare med ferietjänst omfattas av granskningen.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

2.3 Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen har avsett kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

2.4 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Lagen om offentlig anställning (LOA) 7-7c §§
- Allmänna bestämmelser (AB)
- Policy för bisysslor
- Riktlinjer för bisyssla
- Övriga tillämpbara interna regelverk och beslut

2.5 Metoder

Underlag i form av anställningsdata har inhämtats från kommunens personalavdelning per 2019-10-24 omfattande anställningar under perioden 2019-01-01 till 2019-08-31. Vidare har leverantörsdata för samma tidsrymd inhämtats. Uppgifter från Bolagsverkets handels- och föreningsregister samt aktiebolagsregister per 2019-10-25³ har sammanställts och granskats. Granskningen har berört 3 043 anställda.

Rapporten har faktagranskats av personalchef, förhandlingschef, ekonom samt ekonomichef.

---

³ Viktigt att notera är att uppgifterna från Bolagsverket ger en "ögonblicksbild" av vilka som har en aktuell funktionärspost i företag och/eller föreningar som bedriver näringsverksamhet. Av Bolagsverkets uppgifter framgår inte när funktionärsposten tillträdde. Bolagsverkets uppgifter anger därmed vilka som har en funktionärspost per den dag underlaget inhämtades, i detta fall 2019-10-25. Vidare bör noteras att de bisysslor som fångas i den data vi inhämtar avser funktionärsposter i näringsdrivande associationer. Andra typer av bisysslor fångas inte.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

3 Resultat av granskningen

Som nämnts i stycke 2.5 ovan har granskningen omfattat 3 043 anställda. Dessa har under granskningsperioden innehaft 3 586 anställningar. Det handlar exempelvis om att en person kan vara tjänstledig från en anställning och inneha en annan. Det blir då två anställningar för den individen. Ett annat exempel kan vara att en individ haft en tidsbegränsad anställning under början av året och sen fått en tillsvidareanställning. Även i det fallet blir det två anställningar för en individ.

I kommunens *Policy för bisysslor* framgår att "nyanställda arbetstagare, som har en anställning om minst 6 månader, ska [...] anmäla bisyssla. Arbetstagare med anställning om mindre än 6 månader ska anmäla bisyssla när de uppnår rätten till företräde till ytterligare anställning, dvs vid 360 dagar."

Mot bakgrund av denna bestämmelse har vi i granskningen undantagit de anställda som haft en anställning understigande 6 månader. När dessa räknats bort återstår 2 491 anställda som under granskningsperioden innehaft 2 743 anställningar. Eftersom det är dessa 2 491 personer och 2 743 anställningar som omfattas av granskningen kommer vi i fortsättningen utgå från dessa siffror.

3.1 Förekomst av bisysslor

I utdraget från Bolagsverket får vi "träff" på de kommunanställda som är styrelsemedlemmar i kommunala bolag⁴. Dessa har vi inte räknat som bisysslor i denna granskning. När dessa undantagits har vi funnit att 272 personer av 2 491 anställda (10,9 %) innehar en eller flera bisysslor. Totalt antal förekommande bisysslor uppgår till 305 stycken i sammanlagt 291 företag och/eller föreningar som bedriver näringsverksamhet⁵. Eftersom dessa 305 bisysslor innehas av 272 personer har de allra flesta följaktligen endast en bisyssla, men 36 personer innehar två eller fler bisysslor.

Vår granskning visar vidare att det är betydligt vanligare med bisysslor bland kommunens tillsvidareanställda personal än bland kommunens tidsbegränsat anställda⁶. Det är 204 tillsvidareanställda och 68 tidsbegränsat anställda som innehar bisysslor⁷.

Om man tittar på anställningens omfattning kan vi konstatera att 155 av de 272 personer som innehar en eller flera bisysslor är heltidsanställda, medan resterande 117 personer är deltidsanställda.

⁴ Med kommunala bolag avses av Östhammars kommun helägda aktiebolag, men även delägda aktiebolag. Ett exempel på det senare är Östhammars vatten AB som är ett dotterbolag till Gästrike vatten AB som i sin tur ägs av Östhammars kommun tillsammans med fyra andra kommuner.

⁵ Av de 305 bisysslor som vi identifierat är 47 stycken som ledamot (35) eller suppleant (12) i styrelsen i en bostadsrättsförening.

⁶ I rapporten använder vi begreppet "tidsbegränsade anställda" för alla andra typer av anställningar än tillsvidareanställningar.

⁷ Vissa personer har under granskningsperioden innehaft både en tidsbegränsad anställning och en tillsvidareanställning, dessa har då räknats som tillsvidareanställda.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

Fördelat per förvaltning⁸ ser förekomsten av bisysslor ut enligt tabellen nedan.

Förvaltning	Antal anställda*	Antal anställda med bisyssla*	Andel anställda med bisyssla
Barn- och utbildningsförvaltningen	911	100	11,0 %
Kommunledningsförvaltningen	190	33	17,4 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	60	8	13,3 %
Samhällsbyggnadsförvaltningen	48	5	10,4 %
Socialförvaltningen	1 125	113	10,0 %
Tekniska förvaltningen	204	25	12,3 %

* Observera att antalet anställda inom de olika förvaltningarna enligt denna tabell uppgår till totalt 2 538 personer samt att antalet anställda med bisyssla uppgår till 284 personer. Ovan har vi dock angivit att antalet anställda totalt är 2 491 stycken och att antalet anställda med bisyssla uppgår till 272 stycken. Orsaken till diskrepanserna är att en och samma individ kan ha haft flera olika anställningar (i olika förvaltningar) under den period som granskningen avser.

Som framgår av tabellen är socialförvaltningen den förvaltningen där flest *antal* anställda innehar bisysslor medan kommunledningsförvaltningen är den förvaltning där störst *andel* anställda innehar bisysslor.

Kommentarer

Som framgår i rapportens inledning/bakgrund kan arbetsgivaren förbjuda arbetstagaren att utöva en bisyssla om den anses hindra arbetsuppgifterna. Mot bakgrund av att drygt var tionde medarbetare har en mer eller mindre omfattande bisyssla, i form av funktionärspost⁹ i en näringsdrivande association¹⁰ kan det inte uteslutas att det inte förekommer bisysslor som inverkar hindrade på arbetsuppgifterna. För att säkerställa att så inte är fallet är det enligt vår mening viktigt med tydliga rutiner för kartläggning och bedömning av bisysslor samt att dessa rutiner efterlevs. Som framgår i styckena 3.2, 3.3 och 3.5 nedan finns indikationer på att så ej är fallet.

⁸ Vi använder här begreppet förvaltning även om det är nämnderna som är granskningsobjekten. Anledningen till det är att förvaltningsorganisationen inte helt följer nämndsorganisationen.

⁹ De funktionärsposter vi fångar i vår dataanalys omfattar bl.a. följande: Aktuarie, Bolagsman, Extern firmatecknare, Extern verkställande direktör, Extern vice verkställande direktör, Föreståndare, Innehavare, Kommanditdelägare, Komplementär, Styrelseledamot, Likvidator, Likvidatorssuppleant, Ordförande, Prokurist, Revisor, Huvudansvarig revisor, Revisorssuppleant, Suppleant, Ställföreträdande verkställande direktör, Verkställande direktör, Verkställande ledamot, Vice ordförande, Vice verkställande direktör

¹⁰ I begreppet "näringsdrivande association" inbegrips aktieföretag, ekonomiska föreningar, enskilda firmor, handelsbolag, kommanditbolag, bostadsrättsföreningar samt ideella föreningar som bedriver näringsverksamhet.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

3.2 Kännedom om bisysslor

I tabellen nedan framgår antalet anställda som vi inom ramen för vår dataanalys har identifierat som bisyssleininnehavare. Tabellen innehåller även uppgifter om hur många bisyssleininnehavare som identifierats inom kommunens olika förvaltningar. Uppgiften om hur många bisyssleininnehavare som kommunens förvaltningar identifierat har sammanställts av Lednings- och verksamhetsstöd inom Kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltning	Antal anställda med bisyssla enl. vår analys	Antal av kommunen identifierade bisyssleininnehavare
Barn- och utbildningsförvaltningen	100	15
Kommunledningsförvaltningen	33	26
Kultur- och fritidsförvaltningen	8	0
Samhällsbyggnadsförvaltningen	5	1
Socialförvaltningen	113	20
Tekniska förvaltningen	25	1
Totalt antal anställda med bisyssla	272*	63

* Precis som i tabellen på föregående sida uppgår antalet anställda med bisyssla till 284 stycken om de olika förvaltningarna räknas samman. Som nämnts ovan är orsaken till diskrepansen att en och samma individ kan ha haft flera olika anställningar (i olika förvaltningar) under den period som granskningen avser. Eftersom kommunens sammanställning av bisyssleininnehavare inte räknar en och samma individ två gånger gör inte vi heller det i denna jämförelse. Därav anges det totala antalet till 272 i tabellen ovan.

Som framgår av tabellen ovan har man inom organisationen identifierat 63 bisyssleininnehavare medan vi i vår analys har identifierat 272 stycken. Inom kommunen har man således identifierat knappt en fjärdedel (23,4 %) så många bisyssleininnehavare som vi gjort.

I sammanhanget är det viktigt att poängtera att vår analys endast redovisar bisysslor genom funktionärsuppdrag i näringsdrivande associationer medan kommunens förvaltningar, enligt gällande rutiner, har samlat uppgifter om alla förekommande bisysslor.

Vi har också begärt in uppgifter om hur stort *antal bisysslor* som identifierats. Enligt den sammanställning vi tagit del av uppgår antalet bisysslor i kommunen till 76 stycken, att jämföra med de 305 som vi identifierat. Även när det gäller antalet bisysslor har kommunen således identifierat knappt en fjärdedel (24,9 %) så många som vi gjort.

Kommentarer

Frågan om förvaltningscheferna har kännedom om aktuella bisysslor kan, utifrån vår dataanalys, på sin höjd besvaras med delvis. Som framgår ovan har kommunens förvaltningschefer identifierat mindre än en fjärdedel så många bisysslor som vi identifierat. Mot den bakgrunden gör vi bedömningen att kommunens samlade kännedom och kontroll på de anställdas bisysslor inte är ändamålsenlig.

3.3 Är förekommande bisysslor tillåtna enligt lag och kollektivavtal?

I detta stycke redogörs för vad som sägs om bisysslor i Lagen om offentlig anställning (LOA) samt Allmänna bestämmelser (AB).

AB, kapitel 3 paragraf 8 lyder i sin helhet som följer:

§ 8 Bisysslor

Mom. 1 Arbetstagare som har en bisyssla ska anmäla denna och lämna de uppgifter som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan. Arbetsgivaren ska medvetandegöra arbetstagaren om skyldigheten att anmäla bisysslan och lämna uppgifter.

Arbetsgivaren kan förbjuda bisysslan om arbetsgivaren finner att den kan

- a) inverka hindrande för arbetsuppgifterna,
- b) innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.

Anmärkning

Förtroendskadlig bisyssla för arbetstagaren inom kommun, landsting eller kommunalförbund regleras i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA).

För arbetstagare anställd hos annan arbetsgivare än kommun, landsting eller kommunalförbund gäller även att bisyssla kan förbjudas av arbetsgivaren om den kan

- c) påverka arbetstagarens handläggning av ärenden i sitt arbete hos arbetsgivaren.

Mom. 2 Förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer räknas inte som bisyssla enligt detta avtal.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

7 § LOA (lagen om offentlig anställning) lyder i sin helhet som följer:

7 § En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende.

7 a § Arbetsgivaren skall på lämpligt sätt informera arbetstagarna om vilka slags förhållanden som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7 §. *Lag (2001:1016).*

7 b § En arbetstagare skall på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren skall kunna bedöma arbetstagarens bisysslor. *Lag (2001:1016).*

7 c § En arbetsgivare skall besluta att en arbetstagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7 § skall upphöra med eller inte åta sig bisysslan. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla en motivering. *Lag (2001:1016).*

7 d § Ordinarie domare och chefer för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen skall på eget initiativ till arbetsgivaren anmäla vilka typer av bisysslor de har. *Lag (2004:833).*

Inom ramen för granskningen har vi frågat om de bisysslor som identifierats är förenliga med vad som sägs i 7 § LOA om förtroendskada samt tillåtna enligt AB. Enligt kommunens uppgifter är samtliga identifierade bisysslor förenliga med LOA och godkända enligt AB.

Som en del av granskningen har vi bett att få ta del av ifylld anmälan av bisyssla avseende åtta personer¹¹. Detta eftersom vi bedömt att de aktuella bisysslorna *skulle kunna* innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens och/eller inverka hindrande för ordinarie arbetsuppgifter.

Granskningen visar att det inte finns någon ifylld anmälan av bisyssla avseende någon av dessa åtta personer. Avseende en av personerna fanns det en anmälan från år 2017. Enligt gällande riktlinjer ska anmälan om bisyssla emellertid göras årligen så länge bisysslan innehas. Enligt vår dataanalys innehade personen i fråga den aktuella bisysslan även år 2019.

Kommentarer

Vi kan konstatera att samtliga av kommunen identifierade bisysslor uppges vara förenliga med vad som sägs i 7 § LOA om förtroendskada samt tillåtna enligt AB. Mot bakgrund av att kommunens förvaltningar identifierat en så liten andel av det totala antalet förekommande bisysslor gör vi dock bedömningen att det inte kan uteslutas att det förekommer bisysslor i kommunen som ej är förenliga med LOA eller tillåtna enligt AB. Utifrån kommunens egen definition av *konkurrerande bisyssla* gör vi bedömningen

¹¹ Vår förfrågan gällde nio personer, men en av dessa var tjänstledig (och hade så varit under en längre period), därav undantogs personen i fråga från såväl denna förfrågan som från granskningen i stort.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

att det förekommer bisysslor som är att betrakta som konkurrerande och som därmed ej borde ha godkänts. Detta beskrivs närmare i stycke 3.5.2 nedan.

Vidare tolkar vi den stora diskrepansen mellan antalet bisysslor som förvaltningarna själva identifierat och det antal vi funnit i vår analys, som att de rutiner som finns avseende anmälan om bisyssla ej efterlevs fullt ut. Denna bild förstärks av det faktum att det saknas ifylld anmälan om bisyssla i samtliga de fall där vi begärt in sådant underlag.

3.4 Inköp från företag/förening där anställda har bisyssla

Som nämnts i stycke 3.1 finns det 291 företag och/eller föreningar där anställda i kommunen har en funktionärspost. Av dessa återfinns 28 (9,6 %) i kommunens leverantörsreskontra under granskningsperioden. Kommunen har med andra ord gjort inköp av, eller på annat vis överfört medel till, företag och föreningar, via sin leverantörsreskontra- och betalningsfunktion, där anställda innehar eller innehaft funktionärspost.

Det handlar om totalt 192 verifikationer uppgående till totalt ca 11,8 mnkr. Närapå 90 % av den summan har utbetalats till två enskilda leverantörer. Av de 192 verifikationerna har kostnaden i 41 fall belastat den förvaltning där bisyssleininnehavaren arbetar. Totalt belopp där kostnaden belastat bisyssleininnehavarens förvaltning uppgår till ca 560 tkr.

Vi har inom ramen för granskningen begärt ut 23 fakturor från företag/föreningar där kommunanställda innehar funktionärsposter. Granskningen visar att bisyssleininnehavaren står som företagets referens på fem av de totalt 23 granskade fakturorna, till ett sammanlagt fakturabelopp om ca 44 tkr. I ett av dessa fall är fakturan ställd till samma förvaltning som bisyssleininnehavaren arbetar inom.

Kommentarer

Vi menar att arbetsgivaren vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig bör ta hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper, eller kan komma att köpa, varor och/eller tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställde innehar en funktionärspost.

3.5 Kommunens rutiner för hantering av bisysslor

3.5.1 Policy för bisysslor

Fullmäktige i Östhammars kommun antog 2016-11-15 *Policy för bisysslor* (§ 115). Av policyn framgår bl.a. att arbetsgivaren minst en gång per år ska efterfråga om arbetstagaren innehar bisyssla. Under rubriken "Bedömning och beslut gällande bisyssla" anges att sysselsättningsgraden och arbetstidslagen ska beaktas vid bedömningen om en bisyssla kan anses inverka hindrande för arbetet. Vidare framgår: "Gällande arbetstidsreglering, semesterbestämmelser etc förutsätter generellt att tiden utöver heltidsmättet används för vila och rekreation." Som framgår i stycke 3.1 ovan är flertalet av kommunens bisyssleininnehavare heltidsanställda (155 av 272).

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

Kommentarer

Vi ser positivt på att det finns formell styrning beträffande bisysslor, i form av en policy fastställd av fullmäktige.

3.5.2 Riktlinjer för bisysslor

Relaterat till policyn finns *Riktlinjer för bisyssla*, antagna av kommunstyrelsens personalutskott (senast reviderade 2017-08-30).

I inledningen av dessa riktlinjer anges bl.a. följande.

Allmänheten måste kunna ha fullt förtroende för och uppfatta Östhammars kommun som rättssäker och effektiv. Medarbetare i kommunen kan därför inte inneha bisyssla som kan rubba förtroendet eller skada anseendet för Östhammars kommun, eller på annat sätt inverka negativt på medarbetarens möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter.

Vidare framgår att chefer har ansvar för att informera sina medarbetare om riktlinjerna samt vad som kan göra en bisyssla otillåten. Detta görs i regel vid introduktion av nyanställda, samt följs upp i samband med medarbetarsamtal.

Lednings- och verksamhetsstöd ska årligen kontrollera förekomsten av bisysslor i kommunen samt redovisa detta till kommunstyrelsen. Inom ramen för granskningen har vi bett att få ta del av de senaste årens redovisningar. Vi har erhållit redovisningen avseende 2018, vilken kommunstyrelsen fick del av 2019-05-07 (§ 157). Sammanställningar avseende 2016 och 2017 har vi inte fått del av. Sammanställning avseende 2019 uppges komma att redovisas under början av 2020.

Vidare i riktlinjerna för bisyssla ges vägledning kring arbetsgivarens bedömning av om en bisyssla är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande. Beträffande *förtroendeskadlig bisyssla* anges bl.a. följande.

När det gäller att bedöma om en bisyssla är förtroendeskadlig ska saken ses med "tredje mans ögon". Det handlar med andra ord om att ställa sig frågan om tredje mans förtroende för verksamhetens agerande kan påverkas av bisysslan. Om bisysslan bedrivs inom samma verksamhetsområde som medarbetaren själv verkar inom, ökar risken för att den betraktas som förtroendeskadlig.

Förtroendeskadlig bisyssla kan t ex uppstå om en medarbetare har intressen i företag som anlitas av kommunen och medarbetaren själv beslutar eller kan påverka beslut exempelvis vid myndighetsutövning eller upphandling.

Beträffande *arbetshindrande bisyssla* anges att det exempelvis kan handla om frekvent arbete hos annan arbetsgivare eller i egen firma, utöver anställningen i kommunen.

När det gäller *konkurrerande bisyssla* anges bl.a. följande.

En bisyssla är konkurrerande när en medarbetare hos Östhammars kommun erbjuder konkurrerande eller indirekt stödjer annan verksamhet genom sin kompetens. Om en medarbetare bedriver en verksamhet med samma verksamhetsinriktning som finns inom Östhammars kommun, uppstår ett konkurrensförhållande mellan Östhammars kommun och medarbetaren. Bisysslor som innebär att medarbetare och Östhammars kommun konkurrerar på samma marknad är inte tillåtna.

Alla företag som lägger eller avser att lägga anbud vid en upphandling på delar av Östhammars kommuns verksamheter är att betrakta som konkurrerande verksamheter.

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

Under rubriken "Påföljder" anges att det kan strida mot anställningsavtalet att utöva en bisyssla som inte godkänts av kommunen.

Kommentarer

Som nämnts ovan tas frågan om bisyssla i regel upp vid introduktion av nyanställda samt vid medarbetarsamtal. I praktiken förefaller dock denna rutin inte fullt ut efterlevas. Det visar sig bl.a. genom att en stor del av befintliga bisysslor inte har identifierats av kommunen. Vi menar att riktlinjerna för bisysslor med fördel fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.

Vi konstaterar att förekomsten av bisysslor under åren 2016 och 2017 inte har rapporterats till kommunstyrelsen i enlighet med gällande riktlinjer. För 2018 har rapportering dock skett. Vi menar att kommunstyrelsen måste säkerställa att rapportering sker varje år.

Som nämnts i stycke 3.4 har kommunen under granskningsperioden gjort inköp för ca 11,8 mnkr från företag och/eller föreningar där anställda i kommunen har en funktionärspost. Som också framgår i stycke 3.4 har ca 90 % av det beloppet betalats ut till två specifika leverantörer. Då båda dessa leverantörer bedriver verksamhet med samma verksamhetsinriktning som finns i Östhammars kommun gör vi bedömningen att de aktuella bisysslorna inte är förenliga med kommunens regler.

Beloppen som kommunen betalat till var och en av dessa leverantörer uppgår till flera miljoner. Därtill är verksamheten i det ena fallet av sådan art att vi förutsätter att kommunen, efter upphandling, tecknat avtal med leverantören i fråga. Inte heller detta är förenligt med kommunens regler eftersom riktlinjerna för bisyssla fastslår att alla företag som lägger eller avser att lägga anbud vid en upphandling på delar av Östhammars kommuns verksamheter är att betrakta som konkurrerande verksamheter.

I granskningen konstaterar vi att det förekommer ett stort antal bisysslor som inte godkänts av kommunen. Vilket i sin tur innebär en risk för att medarbetare innehar bisysslor i strid med anställningsavtalet.

3.5.3 Övriga dokument relaterade till bisysslor

På kommunens intranät finns information om bisyssla, riktad till medarbetare. Där anges bl.a. följande.

Att utöva bisyssla vid sidan av ordinarie yrkesutövning behöver inte innebära någon nackdel. Generellt är Östhammars kommun som arbetsgivare positivt inställd till bisysslor eftersom dessa i många fall utvecklar medarbetarnas kompetens och erfarenhet. Det finns dock fall då vissa bisysslor kan bedömas som olämpliga, och därför behöver du som medarbetare anmäla din bisyssla till din chef, som gör en bedömning. Läs mer i Riktlinjer för bisyssla hur den bedömningen görs.

Vidare anges, under rubriken "Anmäla bisyssla", att anställda som innehar en bisyssla skriftligen ska anmäla det till sin chef. Vidare framgår det att anmälan till chef ska fortsätta att göras en gång per år så länge man har kvar bisysslan. Det finns även en länk till den blankett som ska användas för att anmäla bisyssla.

Av blanketten framgår att chefen ska godkänna eller förbjuda bisysslan. Bisysslor som godkänns kan antingen godkännas "fullt ut", eller under förutsättningar som chefen i så

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

fall ska ange. Om bisysslan inte godkänns ska chefen ange om det beror på att bisysslan bedömts som förtroendeskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande.

Relaterat till informationen på kommunens intranät finns även länkar till policyn och riktlinjerna.

Kommentarer

Som tidigare nämnts innehåller riktlinjerna för bisyssla vägledning kring arbetsgivarens bedömning av om en bisyssla är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande. Vi menar dock att det kan finnas anledning att ta fram en checklista som stöd för cheferna vid denna bedömning. Checklistan, som då skulle höra till anmälningsblanketten, skulle kunna innehålla frågeställningar som ska besvaras för att utgöra stöd inför chefens bedömning av bisysslan. Nedan ges fyra exempel på frågor som skulle kunna ingå i en sådan checklista:

1. Har den anställda arbetsuppgifter hos Östhammars kommun som innebär:
  - Myndighetsutövning (beslut om förmåner, rättigheter och skyldigheter, tillstånd, bidrag, bistånd för enskilda och företag)
  - Upphandling (köp eller hyra av varor, tjänster eller byggtreprenader)
  - Tillsyn och kontroll över offentlig eller enskild verksamhet.
  - Förvaltning av egendom.
  - Ledning av förvaltning eller verksamhet inom förvaltning.
2. Gäller bisysslan egen kommersiellt inriktad verksamhet, t.ex. konsultverksamhet?
3. Finns det någon beröring mellan arbetsuppgifterna i bisysslan och förvaltningens verksamheter?
4. Får arbetstagaren eller någon anhörig till honom/henne ekonomisk eller annan ersättning för bisysslan? Vilken nivå är i så fall ersättningen på?

Om frågor av ovanstående typ besvaras med "Ja" ökar *risken* för att bisysslan skadar allmänhetens förtroende för kommunen.

Vi menar också att chefens motivering till att förbjuda en bisyssla med fördel kan motiveras mer utförligt. Så som blanketten nu är utformad räcker det att chefen kryssar i att bisysslan är förtroendeskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande. Någon ytterligare motivering krävs inte. Således menar vi att blanketten för anmälan av bisyssla bör utvecklas.

Kommentarer relaterade till hela stycke 3.5

Som framgår ovan menar vi att kommunens styrdokument och information gällande bisysslor skulle kunna utvecklas på ett antal punkter. Vår samlade bedömning beträffande styrdokumentet är emellertid att dessa är ändamålsenligt utformade. Under förutsättning att styrdokumentet efterlevs finns det enligt vår bedömning goda förutsättningar för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning beträffande befintliga bisysslor. Som framgår av rapporten i sin helhet förefaller det dock finnas brister när

Östhammars kommun

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

2019-12-12

det gäller följsamhet till gällande regler. Vår övergripande rekommendation är därmed att kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer att befintliga regler efterlevs.

Datum som ovan

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal revisor

Andreas Wendin
Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Kommunledningsförvaltningen
Pauliina Lundberg
HR-chef

Kommunledningsförvaltningens yttrande över revisionsrapport Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

Förvaltningens kommentarer och förslag på åtgärder till rekommendationerna

Kommunledningsförvaltningen har inget särskilt att anföra om revisionen och ställer sig bakom revisionens rekommendationer för förbättring. Förslag på åtgärder för respektive rekommendation redovisas nedan.

Kommunledningsförvaltningen har tagit del andra nämndernas yttranden som alla ställer sig bakom revisionens rekommendationer.

Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisyssla ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.

Förslag på åtgärd: Riktlinjerna för bisyssla revideras enligt revisionens rekommendation.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, Lednings- och verksamhetsstöd

Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler gällande bisysslor efterlevs

Förslag på åtgärd: Information om bisysslor och den gällande rutinen, samt checklistan som ska tas fram (se förslag om checklista nedan) ges ut i organisationen genom chefslinjen, förslagsvis genom arbetsplatsträffar eller andra lämpliga forum med start i kommunens ledningsgrupp. Ett gemensamt material för presentation tas fram av Lednings- och verksamhetsstöd. Se även nästa förslag.

Ansvarig: Respektive förvaltningschef.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att rapportering av förekommande bisysslor sker varje år i enlighet med gällande riktlinjer.

Förslag på åtgärd: Ett kontrollmoment förs in i Kommunledningsförvaltningens internkontrollplan om att en gång om året ställa fråga till kommunens chefer om bisysslor

Kommunledningsförvaltningen
Pauliina Lundberg
HR-chef

efterfrågats och anmält. Samt att en gång om året i samband med rapportering till KS göra en rimlighetsbedömning av antalet anmälda bisysslor och antalet förbjudna bisysslor med revisionens förhandenvarande rapport med antalsuppgift om identifierade funktionärsposter som referens.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, Lednings- och verksamhetsstöd

Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, ta hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper eller kan komma att köpa, varor/tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställde innehar en funktionärspost.

Samt

Kommunstyrelsen bör verka för att det tas fram en checklista som stöd till cheferna vid bedömningen av om en bisyssla är förtroendskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande.

Förslag på åtgärd: En checklista som stöd till chefer vid bedömningen om en bisyssla är förtroendskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande tas fram. Checklistan kompletteras med förtydligad information om att hänsyn ska tas till de risker det kan medföra om kommunen köper eller kan komma att köpa, varor/tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställde innehar en funktionärspost.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, Lednings- och verksamhetsstöd

Kommunstyrelsen bör verka för att blanketten för anmälan av bisyssla kompletteras så att chefens motivering till att, i förekommande fall, förbjuda en bisyssla blir mer utförlig. Så som blanketten nu är utformad, räcker det att chefen kryssar i att bisysslan är förtroendskadlig, konkurrerande eller arbetshindrande.

Förslag på åtgärd: Blanketten för anmälan av bisyssla kompletteras enligt revisionens förslag.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen: Lednings- och verksamhetsstöd

INBJUDAN SAMRÅD UTBYGGNAD AV KAJ, HARGS HAMN AB

Hargs Hamn AB har för avsikt att söka tillstånd hos mark- och miljödomstolen för att anlägga en upp till ca 200 m lång ny stödmurskaj med anslutande hamnplan och erosionsskydd inom befintligt hamnområde, öster om befintlig yttre kaj. Tillstånd för muddring och sprängning för detta har redan tidigare meddelats av mark- och miljödomstolen, så kajen kan anläggas på en redan sprängd och muddrad yta.

Hargs Hamn AB inbjuder till samråd i detta ärende. Åtgärderna och förutsedd miljöpåverkan beskrivs närmare i det bilagda samrådsunderlaget.

Yttranden ska vara skriftliga och oss tillhanda senast den 10 mars 2020 och skickas till anna-karin.jonsson@wsp.com eller till WSP Sverige AB, Att: Anna-Karin Jonsson, Box 34, 371 21 Karlskrona.

Samtliga yttranden kommer därefter att sammanställas i en samrådsredogörelse som bifogas tillståndsansökan.

Med vänlig hälsning

Hargs Hamn AB

Enligt uppdrag

WSP Environmental

Anna-Karin Jonsson

Bilaga: Samrådsunderlag

Sändlista:

Havs- och vattenmyndigheten havochvatten@havochvatten.se	Kammarkollegiet, registratur@kammarkollegiet.se
Sjöfartsverket, sjofartsverket@sjofartsverket.se	Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Transportstyrelsen Box 502 601 07 Norrköping	

HARGS HAMN AB

NY KAJ OCH HAMNPLAN

SAMRÅDSUNDERLAG

2020-02-11

NY KAJ OCH HAMNPLAN

Samrådsunderlag

Hargs Hamn AB

KONSULT

WSP Environmental Sverige

Box 34

Högabergsgatan 3

Tel. 010-72250000

WSP Sverige

Org nr 556057-4880

Styrelsens säte: Stockholm

www.wsp.com

WSP Sverige

KONTAKTPERSONER

Anna-Karin Jonsson, WSP Environmental, 070-722 56 24

UPPDRAGSNAMN

Hargs Hamn AB tillståndsansökan

UPPDRAGSNUMMER

10295914

FÖRFATTARE

Anna-Karin Jonsson

DATUM

2020-01-10

Granskad av

Hans Klingenberg, KFS

AnläggningsKonstruktörer AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	5
2	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	6
3	BEFINTLIG VERKSAMHET	6
3.1	BAKGRUND	6
3.2	GÄLLANDE OCH TIDIGARE TILLSTÅND	6
4	SÖKT VERKSAMHET	6
4.1	ARBETSTIDER	9
4.2	PLANERADE SKYDDSÅTGÄRDER	9
4.3	RIVNINGSBETEN	9
5	AVGRÄNSNINGSSAMRÅD	10
5.1	LOKALISERING	10
5.2	OMGIVNING	10
5.2.1	Omgivningsbeskrivning	10
5.3	PLANER	11
5.3.1	Översiktsplan	11
5.3.2	Detaljplan	11
5.3.3	Övriga bestämmelser	11
5.4	ALTERNATIV LOKALISERING	11
5.5	MILJÖNS KÄNSLIGHET I OMRÅDEN SOM KAN ANTAS BLI PÅVERKADE	11
5.5.1	Skyddade områden	11
5.5.2	Riksintressen	12
5.5.3	Naturvärden	13
5.5.4	Skyddade arter	14
5.5.5	Förorenade områden	14
5.5.6	Miljö kvalitetsnormer	14
5.5.7	Närboende	14
5.5.8	Kulturmiljö	14
5.5.9	Landskapsbild	14
5.5.10	Friluftsliv	14
6	MILJÖPÅVERKAN	15
6.1	ANVÄNDNING AV NATURRESURSER	15
6.2	NATURMILJÖ	15
6.3	BULLER	15
6.4	UTSLÄPP TILL LUFT	15
6.5	UTSLÄPP TILL VATTEN	15
6.6	MILJÖKVALITETSNORMER	15
6.7	LANDSKAPSBILD	15
6.8	SÅRBARHET FÖR KLIMATFÖRÄNDRINGAR	15

6.9	SÅRBARHET FÖR YTTRE HÄNDELSER	16
7	FÖRSLAG TILL AVGRÄNSNING AV MKB	16
7.1	FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING I MKB	16
8	BILAGOR	16

1 INLEDNING

Hargs Hamn AB (Hamnen) bedriver hamnverksamheten i Hargshamn. Hargshamn är belägen i Östhammars kommun och såväl farleden som hamnen är allmän. Vid hamnen hanteras fasta bränslen till regionens kraftvärme- och värmeverk, sågtimmer, massaved, spannmål, övrig torrbulk (skrot) samt diverse styckegods. Hargshamn utgör också huvudalternativ för mottagning av bentonit och lera till den slutförvarsanläggningen för utbränt kärnbränsle, som planeras att byggas i Forsmark.

Hargshamns läge och anslutning till landsväg och järnväg ger goda förutsättningar för ökad godshantering särskilt för Uppland, norra Mälardalen, Västmanland och Bergslagen.

Hamnen har sedan tidigare gällande tillstånd enligt miljöbalken för bl a muddring och sprängning inför anläggande av ny kaj. Tillståndet omfattar även muddring av farleden. Sjöfartsverket planerat att under 2020 genomföra detta projekt, som syftar till ökad säkerhet och större djupgående i farleden till Hargshamn.

Tidigare har bolaget haft ett tillstånd från 2003 som medgav anläggande av ny kaj. Verkställighetstiden för anläggandet av ny kaj har emellertid gått ut och bolaget planerar därför att söka nytt tillstånd för anläggande av ny kaj och tillhörande hamnplan samt den utfyllnad i vatten med erosionsskydd som behövs för kajen.

Muddring och sprängning kommer att ha skett enligt gällande tillstånd och föreliggande samrådsunderlag behandlar endast anläggande av den nya kajen.

Tillståndsansökan planeras ges in till Mark- och miljödomstolen under första kvartalet 2020.

Muddringsentreprenaden kan komma att ske med start under oktober – december 2020.

Arbetena med ny kaj planeras starta 2021/2022.

De planerade åtgärderna för att bygga kajen är tillståndspliktiga enligt bestämmelser i 11 kap miljöbalken. Detta innebär att prövningsmyndigheten ska genomföra en miljöbedömning som grundar sig på en miljökonsekvensbeskrivning vilken tas fram efter ett samrådsförfarande.

Hamnen har bedömt att den aktuella verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan, varför något undersökningssamråd enligt miljöbalken 6 kap 24 § inte har genomförts. Föreliggande samrådsunderlag utgör således utgångspunkt för det avgränsningssamråd som ska genomföras enligt miljöbalken 6 kap 30 § för verksamheter med betydande miljöpåverkan.

2 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Verksamhetsutövare:	Hargs Hamn AB
Organisationsnummer:	556300-6625
Adress:	Banvägen 1 742 50 Hargshamn
Kontaktperson i ärendet:	Anna-Karin Jonsson, miljökonsult WSP
Kontaktuppgifter:	010-722 56 24
Fastighetsbeteckning:	Söderharg 1:29, Söderharg 15:1
Län:	Uppsala län
Kommun:	Östhammars kommun

3 BEFINTLIG VERKSAMHET

3.1 BAKGRUND

Det gällande tillståndet för muddring av farleden samt i hamnområdet gäller fram till början av 2023. Kajen kan anläggas först efter att muddringen i hamnen genomförts.

Hamnen planerar att om möjligt samordna muddringen i hamnbassängen med Sjöfartsverkets farledsmuddring oktober-december 2020. Detta skulle innebära att miljöstörningen begränsas till ett tillfälle.

3.2 GÄLLANDE OCH TIDIGARE TILLSTÅND

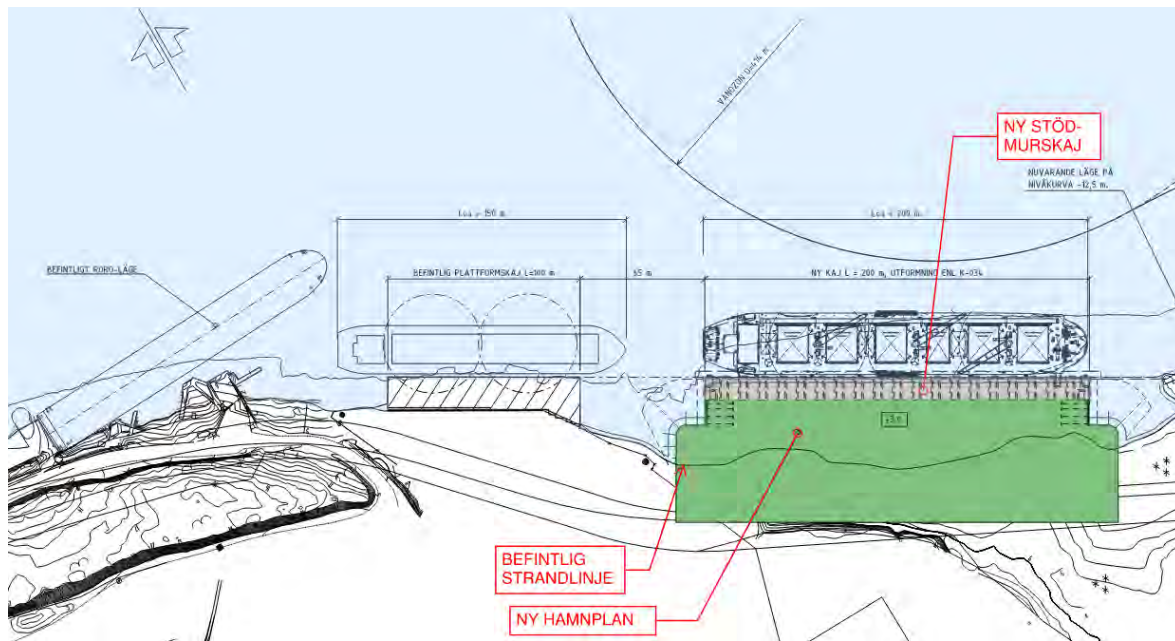
Hargs Hamn AB har enligt Mark- och miljödomstolens gällande dom meddelad 2012-10-23 i mål nr M2570-10 tillstånd att utföra muddring med sprängning för att fördjupa och utöka farled och hamnbassäng för att kunna bygga en ny kajplats. Domen omfattar även en dispens för att tippa ca 227 000 tfm³ muddermassor i vattenområde tillhörig fastighet Östhammar Medholmen 1:1.

Dessförinnan hade bolaget från Miljödomstolen ett tillstånd från 2003-03-12 i Mål nr M39-02 som medgav anläggande av ny kaj och viss fördjupning av farleden m m. Arbetstiden för anläggandet av ny kaj har emellertid gått ut. Hamnen avser därför att söka nytt tillstånd för att bygga ny kaj med tillhörande hamnplan, vilket även inkluderar utfyllnad med bergmassor i vatten och uppbyggnad av erosionsskydd.

4 SÖKT VERKSAMHET

Hargs Hamn AB kommer att ansöka om tillstånd för att bygga en upp till ca 200 m lång ny kaj med anslutande hamnplan och erosionsskydd, enligt beskrivning nedan.

Nedan i Figur 1 kan den planerade kajens och hamnplanens placering i hamnen ses.

Figur 1. Planerade kajens och hamnplanens placering.

Kajen anläggs med prefabricerade stödmurselement för att erhålla hög bärlighet. Elementen tillverkas på land, lyfts därefter ner i vattnet med en stor pontonkran och placeras på botten på en avjämnad makadambädd. Därefter utförs en utfyllnad mot stödmurselementen med rena bergmassor bestående av bergkross och losshållet berg från muddringen. Denna fyllning ingår i själva begreppet stödmurskaj för att ge kajen dess stabilitet.

Figur 2. Stödmurselementen tillverkas på land

Figur 3. Bottenplattor gjutna och armering utförd för vägg och kontreforter. Klart för formsättning inför glidformsgjutning

Figur 4. Stödmursegmenten lyfts på plats med stor pontonkran

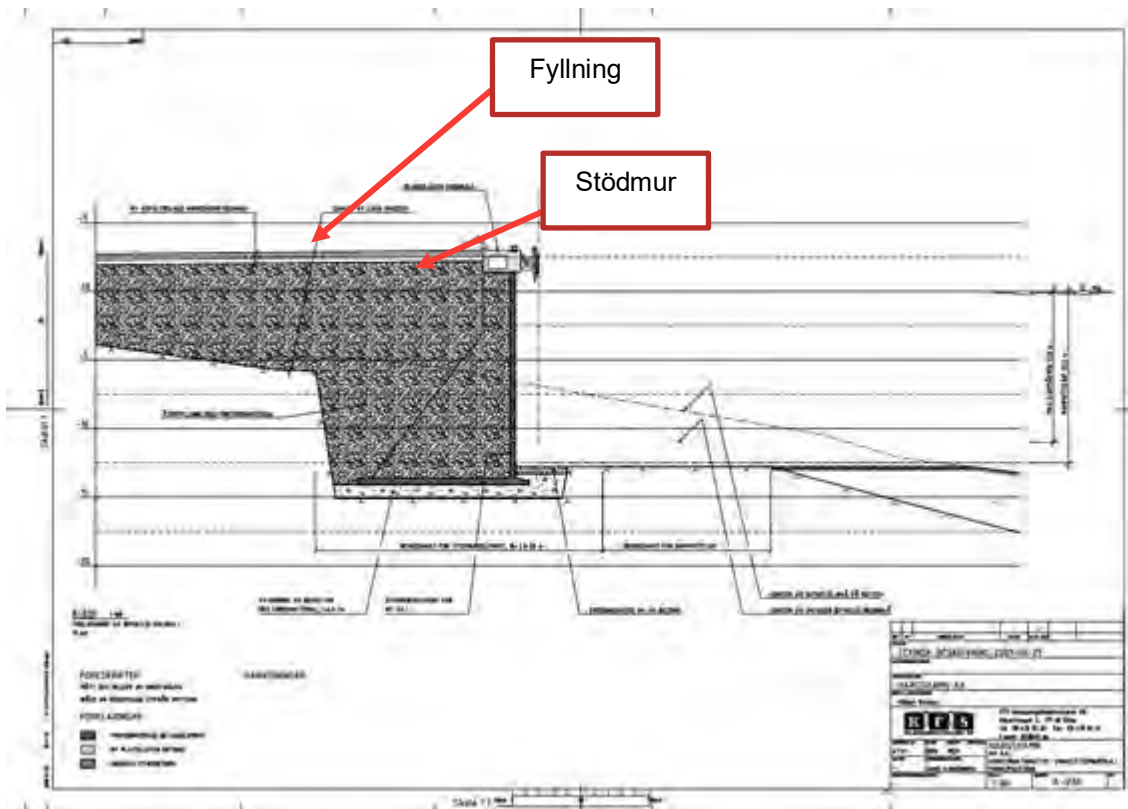
Figur 5. Utfyllnad mot och bakom stödmursegmenten

Bergkrossmassor med mindre kornstorlek (<200 mm), ca 15 000 m³, måste läggas mot gjutna betongytor för att inte skada dessa när fyllningen påförs. Dessa krossmassor kan komma att tas från sidotag eftersom den totala bergfyllningsmängden från muddringen inte räcker till.

Kajens gavlar byggs upp med stålspont eller betongelement, som installeras i utfyllnaden för anslutande hamnplan. På slänterna utanför kajens gavlar installeras erosionsskydd av stenblock och på botten längs stödmursegmentets utsida utförs erosionsskyddet av undervattengjuten betong för att förhindra underspolning under elementen av propellerinducerade strömmar.

Utfyllnaden utgör underlag för att belägga hamnplanet med marksten eller asfalt.

En typsektion över kajens utformning redovisas i Figur 6 samt på ritning K-036 i bilaga 1.

Figur 6. Ritning K-036 över kajens uppbyggnad. Ritningen återfinns i sin helhet i bilaga 1.

4.1 ARBETSTIDER

Gjutning av stödmurselement utförs ofta som glidformsgjutning, vilket innebär att arbetet kommer att pågå även nattetid eftersom en glidformsgjutning inte får avbrytas.

Arbetet med stödmurselementen bedöms inte ge upphov högre bullernivåer än de som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser.

4.2 PLANERADE SKYDDSÅTGÄRDER

Då kaj och hamnplan anläggs på nysprängt berg blir grumlingen minimal och inga ytterligare grumlingsbegränsande skyddsåtgärder bedöms behövas.

4.3 RIVNINGSBETEN

Verksamheten medför inga rivningsarbeten i samband med planerade arbeten. Det avfall som uppstår i verksamheten under anläggningstiden kommer att tas om hand enligt gällande krav.

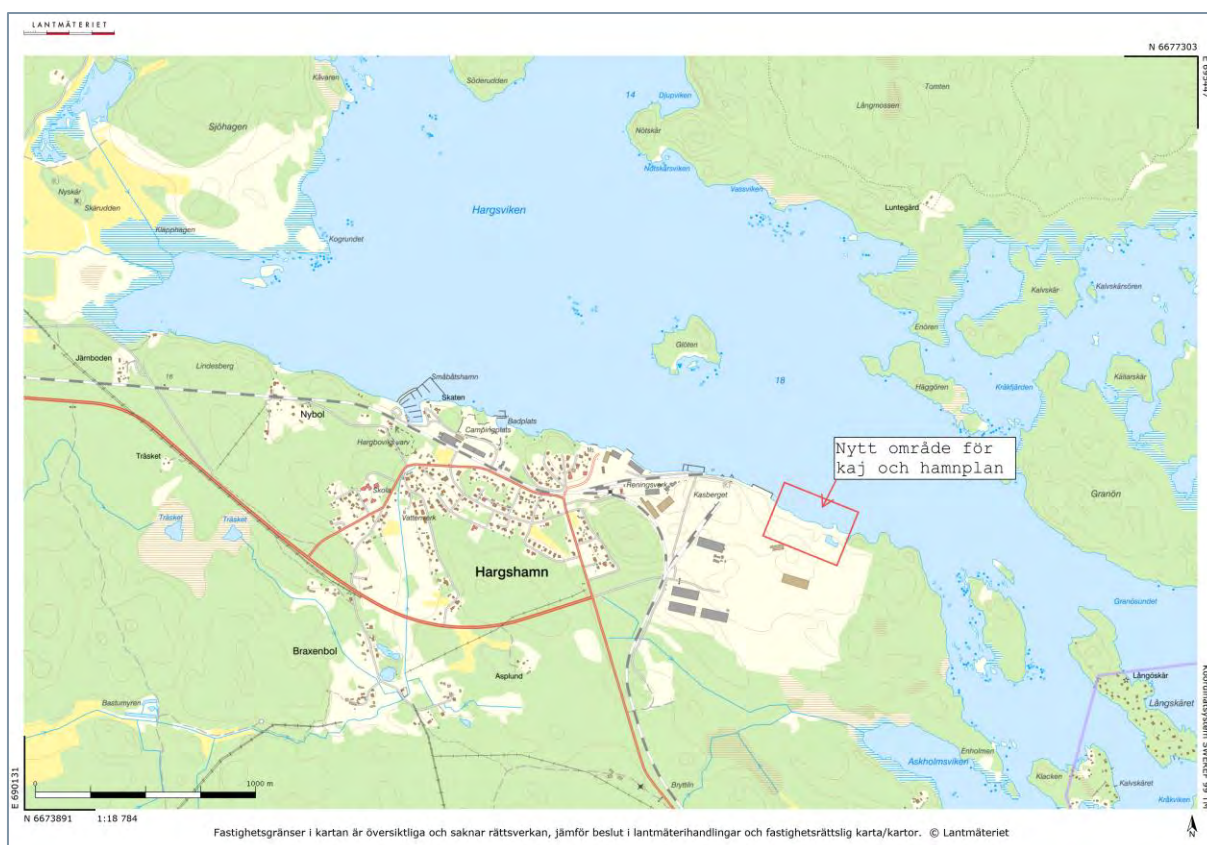
5 AVGRÄNSNINGSSAMRÅD

Enligt 6 kap. 29 § ska avgränsningssamrådet innebära att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden samråder om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Nedan redogörs för de delar som avgränsningssamrådet omfattar.

5.1 LOKALISERING

Den nya kajen och hamnplanen är lokaliserad inom hamnområdet strax öster om befintlig kaj.

Figur 7. Karta över lokaliseringen av berört område i förhållande till Hargshamns samhälle. Källa: Lantmäteriets kartsök och ortnamn 2019-11-21, CC0

5.2 OMGIVNING

5.2.1 Omgivningsbeskrivning

Väster om hamnområdet ligger Hargshamns samhälle. Söder och öster om hamnen är det skogsmark och norr om hamnen ligger Hargsviken.

5.3 PLANER

5.3.1 Översiktsplan

I översiktsplan för Östhammar från 2016 pekats berört vattenområde ut som område för utveckling av omgivningspåverkande verksamheter. Det anges också att i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen och i den regionala utvecklingsplanen för Stockholms kust och skärgård pekats Hargshamn ut som betydelsefull för godstrafiken i östra Mellansverige.

5.3.2 Detaljplan

Hamnen omfattas av detaljplan från 2004-04-01 med tillägg 2011-05-23. Detaljplanen anger för berört område för kajläggningen "hamnområde med terminalanläggningar och uppställning av fordon". Området för upplagen är planlagt som "industri, hamn med lager, terminaler, transportanläggningar, uppställning av gods och fordon".

5.3.3 Övriga bestämmelser

Strandskyddet är upphävt inom berört område.

Hargshamn utgör allmän hamn enligt SJÖFS 1992:9.

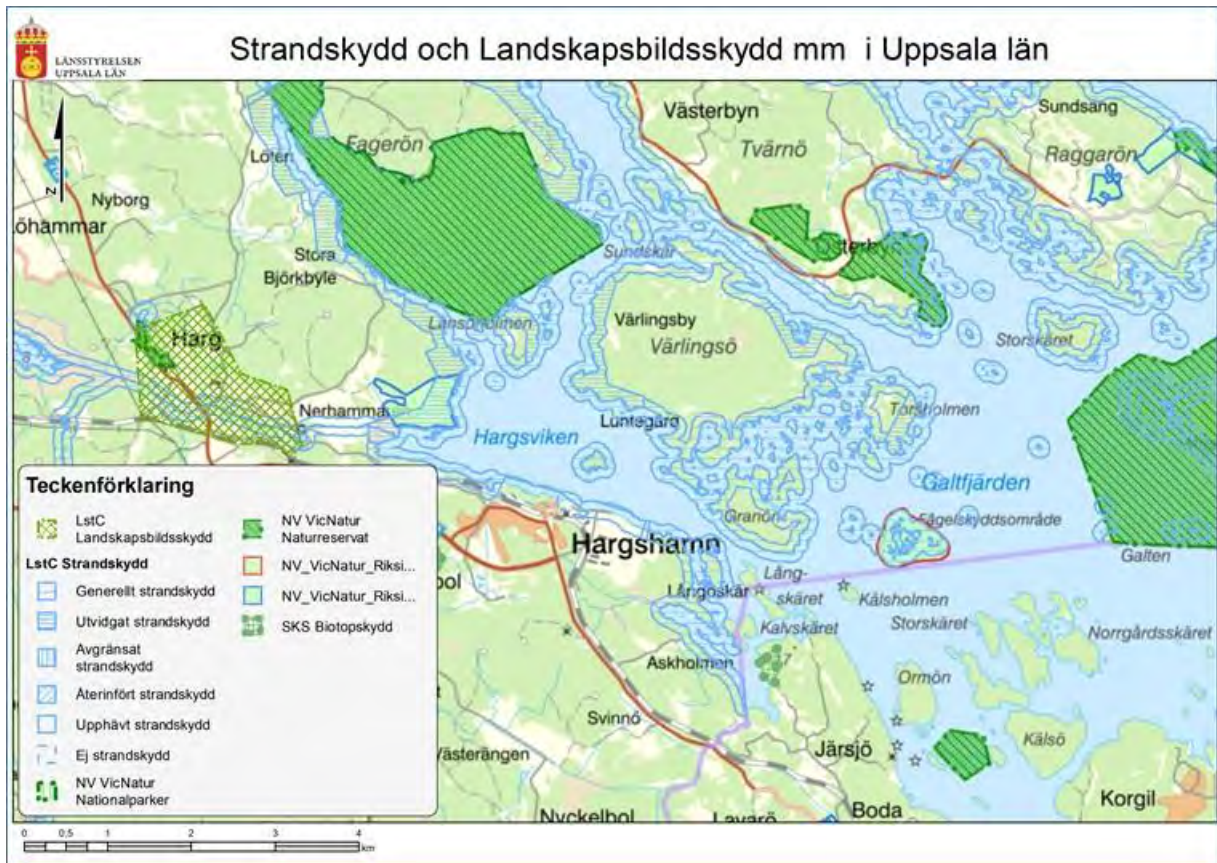
5.4 ALTERNATIV LOKALISERING

Planerad verksamhet berör åtgärder vid redan befintligt hamnområde, varför alternativa lokaliseringar i MKB:n endast kommer att beröras i projektets ingående delar.

5.5 MILJÖNS KÄNSLIGHET I OMRÅDEN SOM KAN ANTAS BLI PÅVERKADE

5.5.1 Skyddade områden

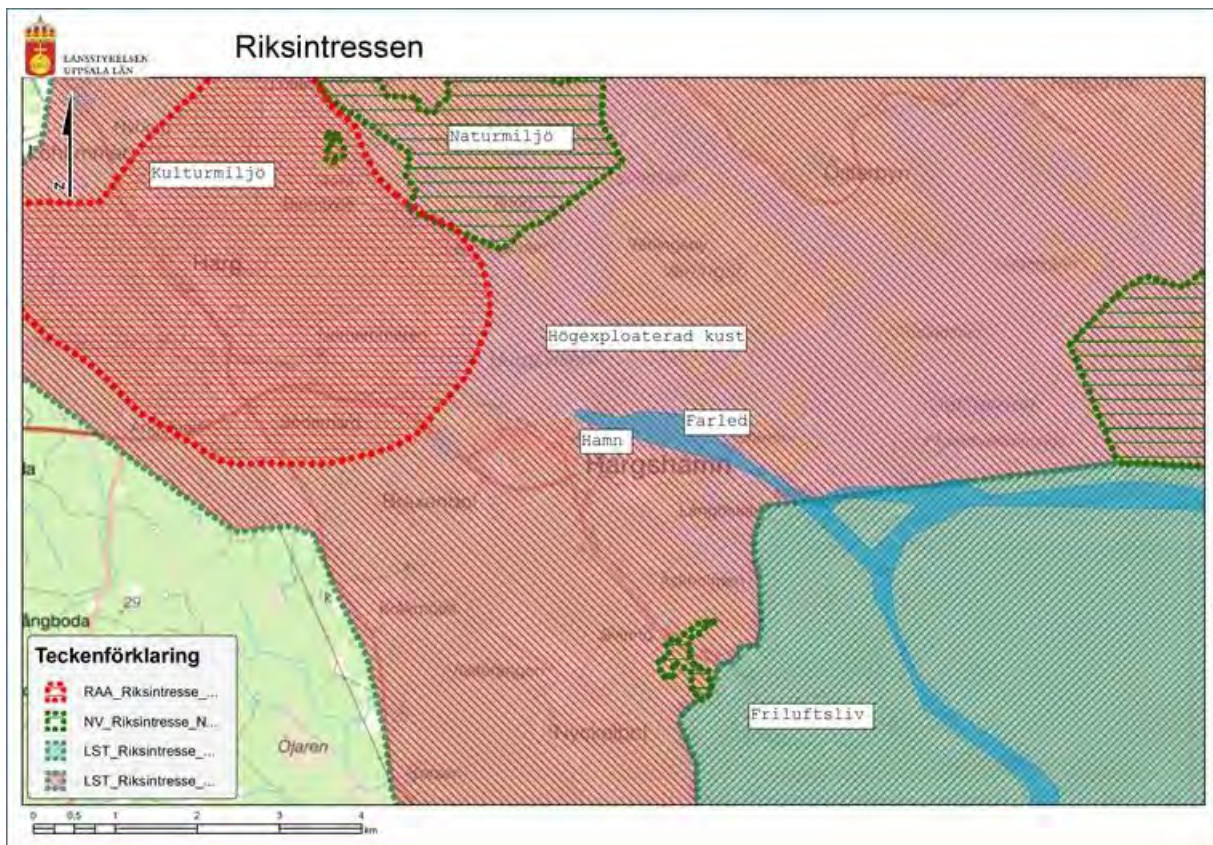
Det finns inga naturreservat eller andra skyddade områden i närheten av hamnen.

Figur 8. Skyddad natur och strandområden kring Hargsviken. Källa: Länsstyrelsen Uppsala Läns specialiserade webbGIS strandskydd och landskapsbild, 2019-11-21

5.5.2 Riksintressen

Hela kuststräckan vid Hargshamn ligger inom riksintresse för friluftsliv och högexploaterad kust enligt miljöbalken 4 kap 1 - 2, 4§§. Riksintresset avser skydd mot ny exploatering.

Figur 9. Närmsta riksintresseområden. Källa: Länsstyrelsens Uppsala län webbGIS, 2019-11-21

5.5.3 Naturvärden

På den sprängda och nymuddrade bergytan där kajen ska anläggas bedöms det inte finnas några naturvärden.

En bedömning av naturvärdena innan muddringen har gjorts av Naturvatten i samband med tillståndsansökan för muddringen av farleden.¹ Området vid planerad kaj har bedömts sammantaget ha ett visst marint naturvärde, vilket kan förväntas gälla även i närområdet utanför kajen. Den fysiska naturligheten i området utanför planerad ny kaj bedöms vara måttlig hög då strandområdet delvis är utfyllt. Tydligt förhöjda näringsnivåer med övergödningseffekter som litet siktdjup och ensartad bottenfauna, dominerad av föroreningståliga arter gör i kombination med påverkan från fartygstrafiken till hamnområdet att naturligheten sammantaget bedöms vara mycket låg. Den låga graden av naturlighet gör att man kan förvänta sig en artrikedom som är lägre än normalt för motsvarande men mer ostörda miljöer.

Vattenområdet utanför planerad kaj och det muddrade området kan troligen till viss del fungera som lek- och uppväxtområde för främst abborre, möjligen också gös. I övrigt är dess ekologiska funktion begränsad. Nyckelarten blåstång kan tänkas förekomma i enstaka exemplar eller gles täckningsgrad, men inte i ekologiskt betydelsefulla bälten i närområdet till kajen.

¹ Gustafsson, A. Naturvatten. 2010. Fördjupning av befintlig farled till Hargshamn
Beskrivning och bedömning av bottenfauna, vegetation och sediment

5.5.4 Skyddade arter

Inga av de arter av bottenfauna eller vegetation som kan förväntas förekomma på botten utanför planerad kaj är rödlistade, särskilt ovanliga eller omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv. Faunan på större djup kan väntas vara dominerad av föroreningsstålga arter.

5.5.5 Förorenade områden

Sedimentprovtagning har gjorts i hamnområdet i de sediment som kommer att muddras bort enligt gällande tillstånd. Ytsedimentet innehöll vissa föroreningar och Hamnen har beslutat att ta upp det förorenade ytskiktet för avvattnings och transport till deponi.

5.5.6 Miljö kvalitetsnormer

Sökt verksamhet berör vattenförekomsten Hargsviken. För Hargsviken anges kvalitetskravet måttlig ekologisk status 2027, kravet är sänkt på grund av påverkan från hamnverksamheten. För berörd vattenförekomst anges MKN god kemisk ytvattenstatus exklusive kvicksilver och bromerad difenyleter.

Den ekologiska statusen i vattenförekomsten är idag måttlig huvudsakligen till följd av morfologiska förändringar och övergödning. Den kemiska statusen i vattenförekomsten uppnår ej god till följd av antracen och tributyltenn (förutom kvicksilver och bromerad difenyleter)

5.5.7 Närboende

Närmaste bostadshus ligger ca 900 m väster om planerad ny kaj och hamnområde.

Påverkan för närboende förväntas bli mycket begränsad under arbetstiden. Pågående och tillståndsgiven hamnverksamhet förekommer närmare bostäderna.

5.5.8 Kulturmiljö

Det finns inte några vrak i berört område för anläggning av kaj och hamnplan.

Enligt riksantikvarieämbetets databas Fornsök finns en fornlämning i form av en vårdkase på land i hamnen vid Kasberget. Denna ligger dock inte i anslutning till planerad ny kaj. Några övriga kulturvärden i närheten har inte identifierats.

5.5.9 Landskapsbild

Landskapsbilden i området bedöms inte vara känslig för ytterligare en kaj i hamnområdet.

5.5.10 Friluftsliv

Aktuellt område är inte tillgängligt för friluftsliv då det ligger inom ett instängslat hamnområde.

6 MILJÖPÅVERKAN

6.1 ANVÄNDNING AV NATURRESURSER

Ett rikt och levande hav betraktas som en viktig naturresurs. Sökta åtgärder för uppförande av kajen bedöms inte negativt påverka berört havsområdes värde som naturresurs.

Åtgärdernas syfte är till stor del att förbättra möjligheterna att kunna nyttja den redan befintliga hamnen, vilket får anses positivt ur resurssynpunkt.

6.2 NATURMILJÖ

Ytan som tas i anspråk för kajen är redan muddrad och sprängd enligt gällande tillstånd när de sökta åtgärderna ska utföras i vatten (anläggande av kaj och hamnplan) påbörjas och några naturvärden i det området påverkas därför inte.

Naturvärdena i närliggande bottnar är måttliga och effekterna av den begränsade grumlingsutbredningen till dessa från sökt verksamhet bedöms bli små.

6.3 BULLER

Entreprenadmaskiner och transporter medför visst buller under arbetstiden då åtgärderna utförs. Då närmaste bostäder finns på långt avstånd från verksamheten, med övriga hamnverksamheten emellan bedöms risken för bullerstörning för närboende vara liten.

6.4 UTSLÄPP TILL LUFT

Utsläpp till luft uppstår endast under en begränsad tid från de fordon och maskiner som används under planerade arbeten.

6.5 UTSLÄPP TILL VATTEN

Det föreligger viss risk för utsläpp till vatten under arbetets gång, om någon olycka med arbetsmaskinerna skulle uppstå med läckage av hydraulolja eller drivmedel som följd. Skyddsutrustning av lättläs och absorptionsmedel kommer att finnas tillgängligt på arbetsplatsen.

6.6 MILJÖKVALITETSNORMER

Åtgärderna påverkar till viss del hydromorfologin i vattenförekomsten i det område som kajen anläggs. Sökt verksamhet bedöms inte påverka om miljö kvalitetsnormerna för ytvatten kan nås, eftersom åtgärderna har sådan marginell påverkan. I MKB:n avses påverkan redovisas på kvalitetsfaktornivå.

6.7 LANDSKAPSBILD

Anläggandet av ny kaj kommer att medföra en viss förändring av landskapsbilden inom hamnområdet, det bedöms dock inte vara av någon betydelse.

6.8 SÅRBARHET FÖR KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Hamnen kommer att påverkas av klimatförändringar, i form av t ex höjda havsnivåer. Detta har tagits hänsyn till genom att hamnplanet har förlagts på nivån +3 m över dagens medelvattenyta.

6.9 SÅRBARHET FÖR YTTRE HÄNDELSER

Även den nya kajen kommer att ligga inom ISPS-klassat område, vilket är ett inhägnat säkerhetsklassat område.

7 FÖRSLAG TILL AVGRÄNSNING AV MKB

Förslag på innehåll i MKB:n föreslås begränsas till att omfatta påverkan på naturmiljö, ytvatten, pågående markanvändning, närboende och luftkvalitet.

7.1 FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING I MKB

Det föreslås upprättas en gemensam MKB för de båda tillståndsansökningarna och den föreslås innehålla följande rubriker:

- Icke-teknisk sammanfattning
- Inledning
- Samråd
- Metod för miljökonsekvensbeskrivning
- Ansökt verksamhet
- Övergripande områdesbeskrivning
  - Planer
- Alternativ
  - Lokalisering
  - Alternativ utformning
  - Nollalternativ
- Miljökvalitetsnormer
- Konsekvensbedömning
  - Naturmiljö
  - Ytvattenkvalitet/MKN
  - Pågående markanvändning
  - Närboende (Buller)
  - Luftkvalitet/MKN
- Samlad bedömning
- Litteraturlista/referenser
- Redovisning av projektmedlemmarnas sakkunskap

8 BILAGOR

Bilaga 1. Ritning K-036

VI ÄR WSP

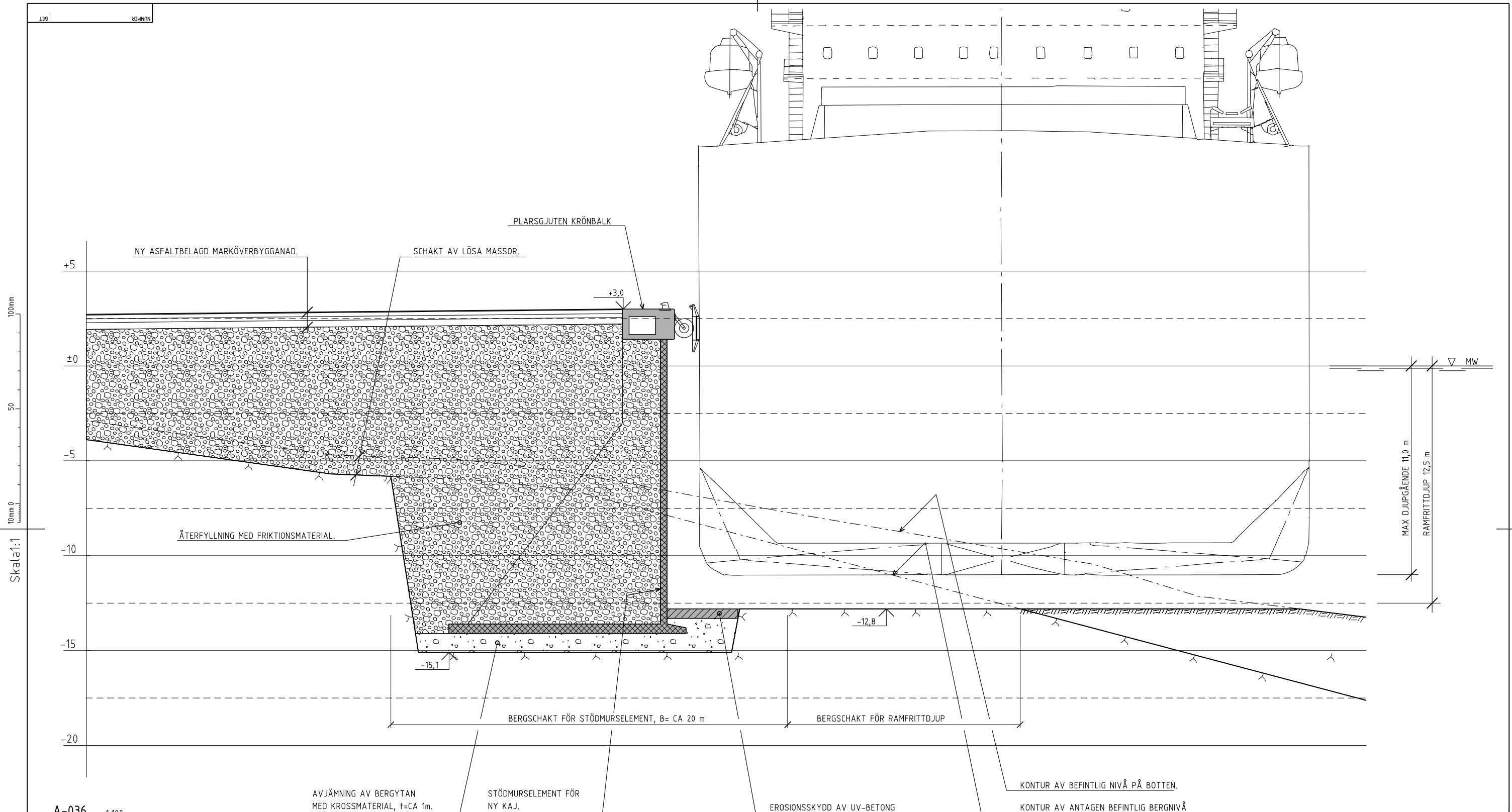
WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 39 000 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 4 000 medarbetare. wsp.com

WSP Sverige AB

121 88
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

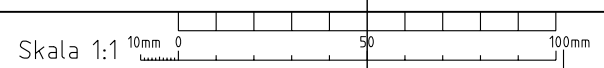

A-036 1:100
FÖRLÄNGNING AV BEFINTLIG MALMKAJ
PLAN

FÖRESKRIFTER
MÅTT OCH HÖJDER ÄR UNGEFÄRLIGA
NÄR ÄR REDOVISADE UTIFRÅN MUY2000

- FÖRKLARINGAR**
- PREFABRICERADE BETONGELEMENT
  - NY PLATSGJUTEN BETONG
  - UNDERVATTENS BETONG

HÄNVISNINGAR
SKISS 06 SAMMANSTÄLLNINGSRITNING - PLAN
SKISS 07 KONSTRUKTIONSTYP, VINKELSTÖDMURSKAJ - PLAN

BET	ANT	ÄNDRING AVSER	DATUM	UA/KA SIGN
STATUS				
TEKNISK BESKRIVNING 2009-06-29				
UPPRÄTTAD FÖR				
HARGSHAMN AB				
BESTÄLLARENS OMBUD				
KFS AnläggningsKonstruktörer AB Industrivägen 5, 171 48 Solna Tel 08-470 05 60 Fax 08-470 05 61 E-post kfs@kfs.se				
UPPDRAG NR.	RITAD	KONSTR.	GRANSKAD	
A731	MEN	MEN		HARGSHAMN
DATUM	UPPDRAGSANSVARIG			NY KAJ
-	HANS KLINGENBERG			KONSTRUKTIONSTYP, VINKELSTÖDMURSKAJ
KONSTRUKTIONANSVARIG	SKALA	NUMMER	BET	
-	1:100	K-036		

2009-06-29 08:27:10 W:\A731\Cad\Rit\A-K-036.dgn

Utfall löneöversyn 2019 i Östhammars kommun

Avstämning Förbund	Antal anställda		2019		
	Tv	Tidsbegr.	Utfall i pengar	Utfall i %	Avstämn. datum
Läraryrket	250		151 269	1,86%	2019-03-28
Lärarnas Riksförbund	89		57 860	1,86%	2019-03-28
Sveriges Skolledarförbund	2		1 300	1,50%	2019-03-28
Vision	136		109 179	2,40%	2019-03-28
Kommunal	716		446 837	2,52%	2019-04-10
Vårdförbundet	28		21 215	2,15%	2019-10-07
Sveriges Ingenjörer	4		4 900	3,25%	2019-03-29
Civilekonomerna	6		5 550	2,09%	2019-03-26
Jusek	5		5 480	2,46%	2019-03-27
Akademikerförbundet SSR	30		22 779	1,99%	2019-03-27
DIK	7		5 380	2,25%	2019-03-26
Fysioterapeuterna	7		4 420	1,99%	2019-03-27
Ledarna varav 18 chefer	20		20 650	2,25%	2019-03-27
Psykologförbundet	1		600	1,25%	2019-03-26
Naturvetarna	9		10 150	2,90%	2019-03-29
SRAT	3		3 600	3,34%	2019-03-25
Sveriges arbetsterapeuter	9		6 240	2,07%	2019-03-26

1322 0 877 409

Genomsnittlig procent fackligt organiserade 2,24%

Tidsbegränsat anställda

Kommunal	18	11 299	2,68%	2019-04-10
Jusek	1	800	2,35%	2019-03-27

• 19

Oorganiserade 306 200 022 2,27%

Genomsnittlig procent oorganiserade

1 077 431	lönkostnad / månad
409 424	PO
1 486 855	Total kostnad / månad

17 842 257 Årskostnad

Årskostnad 2019

13 381 693

§ 73

Plan för räddningsinsats

RÄN-2019-0135

RÄN-2019-0136

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. att fastställa kommunal plan för räddningsinsats enligt 3 kap. 6 § Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor för:

1. AB Sandvik Coromant, Gimoverken för Östhammars kommun.
2. GE Healthcare Bio-Sciences AB för Uppsala kommun.

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller densamma.

Sammanfattning

Planerna upprättas av brandförsvaret i samarbete med respektive verksamhet. Planerna utgår från verksamhetens riskanalys och ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver.

Planerna har under perioden 18 november – 9 december ställts ut i Östhammars respektive Uppsala kommun. Inga synpunkter har kommit in.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-12-11

Bilaga 1 Plan för räddningsinsatser vid AB Sandvik och Coromant, Gimoverken

Bilaga 2 Plan för räddningsinsatser vid GE Healthcare Bio-Sciences AB

Räddningsnämndens arbetsutskott tillstyrker förslaget.

Räddningsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2019-12-16

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

UPPSALA BRANDFÖRSVAR. I SAMHÄLLETS TJÄNST SEDAN 1892

KOMMUNENS PLAN FÖR RÄDDNINGSSINSATSER VID AB SANDVIK COROMANT, GIMOVERKEN

Plan enligt 3 kap 6 § förordning (2003:789) om skydd mot olyckor

Antagen av räddningsnämnden den 18 december 2019, Dnr RÄN-2019-0135

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	1
2	BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN VID GIMOVERKEN.....	1
3	BRANDFÖRSVARETS ORGANISATION VID RÄDDNINGSINSATSER.....	2
	Larmplan vid händelse på Gimoverken.....	3
	Samverkan med andra räddningstjänstorganisationer	3
	Samordning	3
	Nationella resurser.....	3
4	IDENTIFIERADE RISKER OCH ÅTGÄRDER	4
5	VARNING OCH INFORMATION VID OLYCKA	6
	Underrättelse till myndighet i annat land	6
6	ÖVNING.....	7
7	UPPRÄTTANDE OCH UPPDATERING AV PLANEN	7
	Kontakter	7

1 INLEDNING

Enligt 3 kap. 6 § *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* ska kommunen upprätta en plan för räddningsinsatser för sådan verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 § *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. Verksamheten vid Gimoverken omfattas av det kravet. Företaget är också klassat som *farlig verksamhet* enligt 2 kap. 4 § i *Lag om skydd mot olyckor (2003:778)*

Denna plan redovisar övergripande brandförsvarets organisation och åtgärder om allvarlig kemikalieolycka skulle inträffa vid Gimoverken. Utöver denna plan har brandförsvaret tillgång till mer detaljerade insatsplaner för verksamheten.

AB Sandvik Coromant har, i enlighet med 10 § *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* upprättat en säkerhetsrapport. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

2 BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN VID GIMOVERKEN

Gimoverken är placerat i Gimo vid två olika fastigheter. Företaget tillverkar hårdmetallskär för i huvudsak industriellt bruk. Enkelt uttryckt grundar sig klassningen på ett ”pressfärdigt hårdmetallpulver” som är baserat på wolfram med tillsatser av nickel alternativt kobolt. Andra farliga ämnen som finns vid företaget är bl.a. svavelväte, titantetraklorid, klorväte, propan, kolmonoxid, metan, metanol, vätgas och etanol. De ämnen som vid en händelse, enligt företagets bedömning, kan leda till *allvarlig kemikalieolycka* redovisas i kapitel 4. Företaget har gjort omfattande riskanalyser, och med utgångspunkt från dessa genomfört ett förebyggande arbete för att minimera riskerna inom anläggningen. Sannolikheten för en större skadehändelse har bedömts som mycket liten. Företaget har gjort en säkerhetsrapport som presenterats för Länsstyrelsen, Arbetsmiljöverket och brandförsvaret.

Företaget har en organisation för krisledning med olika funktioner.

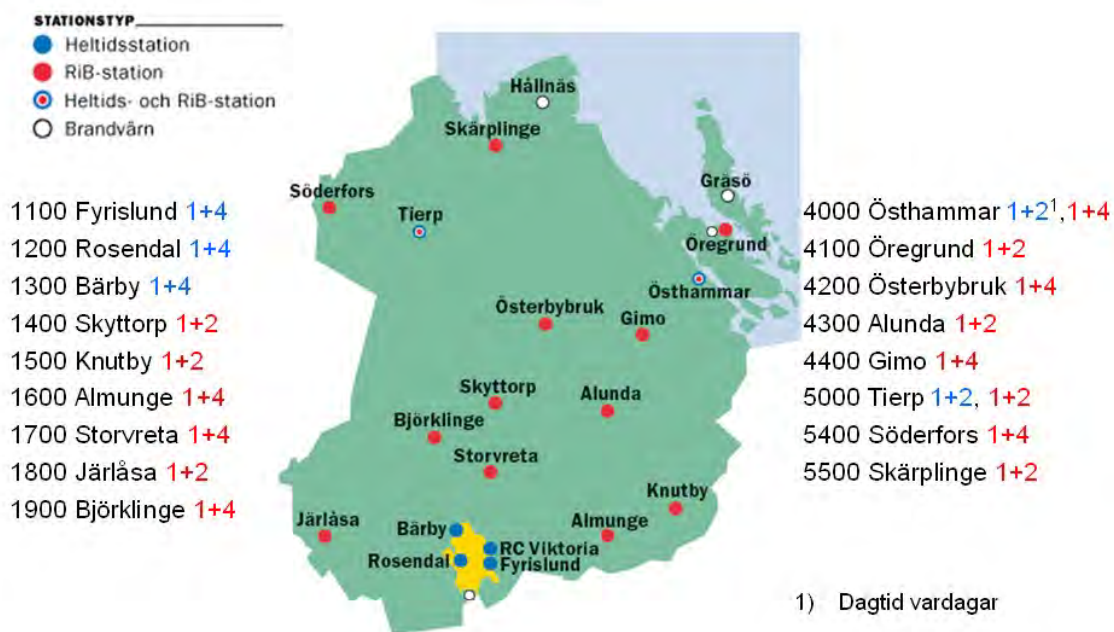

3 BRANDFÖRSVARETS ORGANISATION VID RÄDDNINGSSINSATSER

Brandförsvaret ansvarar för räddningstjänst i Tierp, Uppsala och Östhammars kommun. Enligt avtal mellan de tre kommunerna styrs brandförsvaret av en gemensam politisk nämnd och sköts administrativt av Uppsala som värdkommun.

Brandförsvarets räddningsstyrkor utgår från 17 brandstationer. Dessutom finns fyra (värn med frivilliga resurser). Räddningsstyrkornas placering och beredskapsform redovisas i bilden nedan.

På heltidsstationerna finns personal som är beredd att inom 90 sekunder från larmet gå rycka ut till en olycksplats. Vid RiB-stationerna finns Räddningspersonal i Beredskap (förkortas RiB). Räddningspersonalen har beredskap för att inom sex eller sju minuter infinna sig på stationen och rycka ut till en olycksplats. Stationernas bemanning och utrustning varierar med den lokala riskbilden.

Vid samtliga heltids- och RiB-stationer finns en grundförmåga att påbörja insats vid trafikolyckor, bränder, utsläpp av farliga ämnen och drunkningsolyckor. RiB-stationerna har förmåga att hantera sjukvårdslarm i väntan på att ambulans ska komma. På heltidsstationerna åker man på uppdrag av landstinget för att bistå dem med D-HLR.

Vid värnen finns frivillig personal som, om de har möjlighet när olycka inträffar, kan förhindra eller fördröja brandspridning i väntan på ankommande räddningsstyrkor och i begränsad omfattning hantera vissa andra nödlägen. Värnet i Öregrund och i Uppsala engageras vid insatser till sjöss.

Samtliga stationer i brandförsvaret har en grundläggande förmåga att hantera olyckor med farliga ämnen. Dessutom finns en särskild resurs för olyckor med farliga ämnen. Resursen består av en container med utrustning och som är placerad på en brandstation. Personalen på denna station har, förutom kunskap om att använda utrustningen, också en högre kompetens avseende olyckor med farliga ämnen.

Brandförsvarets ledningsorganisation för operativ verksamhet fördelas i funktionerna *systemledning* och *insatsledning*. Med systemledning avses normativ och strategisk ledning av hela utryckningsverksamheten. Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats. Brandförsvaret har förmåga att leda och hantera flera samtidiga räddningsinsatser.

Funktionen räddningschef i beredskap ansvarar på uppdrag av regionens brandchefer för systemledning. Till sin hjälp har räddningschef i beredskap en operativ chef på räddningscentralen. Den operativa chefen leder och samordnar organisationens resurser inom tilldelad ram.

I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för *insatsledning* av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns också ledningsresurserna insatsledare och vakthavande brandingenjör för att hantera ett större behov av ledning och samordning.

Larmplan vid händelse på Gimoverken

Vid larm om utsläpp av farligt ämne vid Gimoverken larmas initialt två stationer samt två ledningsenheter. Ytterligare resurser kan larmas ut om situationen så kräver. Sådana resurser kan exempelvis vara ytterligare stationer, resurser med specialistkompetens samt ytterligare ledningsenheter.

Samverkan med andra räddningstjänstorganisationer

Uppsala brandförsvaret har ett samverkansavtal med Storstockholms brandförsvaret om gemensam systemledning i Storstockholms räddningscentral, SSRC.

Samverkan sker också med Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Gästrike Räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Sala-Heby och räddningstjänstorganisationerna i Stockholms län. Tack vare samverkan med andra räddningstjänstorganisationer förstärks brandförsvarets insatsförmåga.

Det finns också ett regionalt samarbete kring olyckor med farliga ämnen där ytterligare specialresurser förutom brandförsvarets egna finns att tillgå vid behov.

Samordning

Vid större kemikalieolyckor finns det ett behov av resurser från flera olika myndigheter och organisationer, t.ex. polis, landsting, kommunala förvaltningar, företaget m.fl. För att lösa uppgiften på ett så effektivt sätt som möjligt samverkar dessa myndigheter och organisationer med varandra.

Nationella resurser

Om en olycka kräver särskild utrustning eller omfattande insatser över tid finns möjlighet att nyttja nationella resurser. Dessa nationella kemibasresurser har Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, ställt till kommunernas förfogande. Rekvirering av den utrustningen sker genom myndighetens tjänsteman i beredskap.

4 IDENTIFIERADE RISKER OCH ÅTGÄRDER

Med utgångspunkt från de farliga ämnen som Gimoverken hanterar har dimensionerande scenarier för respektive ämne analyserats. Ämnen och scenarier som skulle kunna ge allvarliga konsekvenser har valts. Tillsammans med dimensionerande scenarier följer här förebyggande åtgärder, skadebegränsande åtgärder samt övergripande insatsmål vid utsläpp av dessa ämnen.

Sannolikheten för att något av dessa scenarier skulle inträffa bedöms som mycket liten.

Hårdmetallpulver

Egenskaper:	Hårdmetallpulver är en blandning av volframkarbid och i huvudsak kobolt alternativt nickel. Pulvret kan vara giftigt vid inandning, och är mycket giftigt för vattenlevande organismer.
Dimensionerade scenario:	Vid utsläpp kan pulvret förorena vattendrag och mark. I samband med brand bildas giftiga gaser.
Förebyggande åtgärder:	Pulvret lagras i plastpåsar, inneslutna i 60-liters plåtburkar. Pulverlagret är numera kringbyggt av andra byggnader, och därmed inte så sårbart för avsiktliga eller oavsiktliga försök att köra in i lagret med ett fordon (som är en tänkbar orsak till storskalig kemikalieolycka).
Skadebegränsande åtgärder:	Pulverlagret är en egen brandcell i EI60, försett med vattensprinkler. Pulverlagret har inga golvbrunnar. I anslutning till lastnings/lossningsplats utomhus finns tätningsutrustning för dagvattenbrunnar.
Övergripande insatsmål:	Utrymma och omhändertaga eventuella människor inom riskområdet. Insats mot brand eller läckage.

Vätgas

Egenskaper:	Vätgas är en lukt-, färg- och smaklös gas som är mycket lättantändlig.
Dimensionerade scenario:	Brand i nära omgivning kan orsaka uppvärmning av behållare vilket kan leda till kärtsprängning.
Förebyggande åtgärder:	Marken under tanken är avgrusad. Inget brännbart material finns i närheten.
Skadebegränsande åtgärder:	En manuell vattensprinkleranläggning finns installerad.
Övergripande insatsmål:	Utrymma och omhändertaga eventuella människor inom riskområdet. Insats mot brand eller läckage.

Propan (gasol)

Egenskaper:	Propan är en gas som är mycket lättantändlig.
Dimensionerade scenarier:	Brand i omgivningen kan orsaka uppvärmning av behållare vilket kan leda till kärlsprängning. Påkörning av fordon kan orsaka läckage.
Förebyggande åtgärder:	Marken runt tanken är obrännbar. Barriärer är utplacerade som skydd mot påkörning.
Övergripande insatsmål:	Utrymma och omhänderta eventuella människor inom riskområdet. Insats mot brand eller läckage.

Titantetraklorid

Egenskaper:	Titantetraklorid är en giftig och frätande vätska.
Dimensionerade scenario:	Rörbrott utomhus, orsakat av korrosion eller påkörning, kan leda till läckage.
Förebyggande åtgärder:	Regelbundna inspektioner av rörsystemet. Rören är skyddade vid vägövergångar samt skyltade.
Skadebegränsande åtgärder:	Tydlig uppmärkning av huvudavstängningsventiler avsedda för säkerhetsvakter och räddningstjänsten.
Övergripande insatsmål:	Utrymma och omhänderta eventuella människor inom riskområdet Insats mot läckage.

Klorväte

Egenskaper:	Klorväte är en giftig och frätande vätska.
Dimensionerade scenario:	Rörbrott utomhus, orsakat av korrosion eller påkörning, kan leda till läckage.
Förebyggande åtgärder:	Regelbundna inspektioner av rörsystemet. Rören skyddade vid vägövergångar samt skyltade.
Skadebegränsande åtgärder:	Tydlig uppmärkning av huvudavstängningsventiler avsedda för säkerhetsvakter och räddningstjänsten.
Övergripande insatsmål:	Utrymma och omhänderta eventuella människor inom riskområdet. Insats mot läckage.

5 VARNING OCH INFORMATION VID OLYCKA

Varning och information till allmänheten

I händelse av allvarlig olycka ska de som bor eller vistas i Gimo tätort varnas och informeras. Brandförsvaret kan via radio och TV sända ”Viktigt meddelande till allmänheten”, VMA. Det finns två nivåer på meddelanden: *varning* och *information*.

Varningsmeddelande sänds genast när det är omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller i miljön. Varningsmeddelandet kan, om räddningsledaren så beslutar, föregås av signalen ”Viktigt meddelande” som sänds med hjälp av tre tyfonanläggningar som finns utplacerade i Gimo tätort.

Informationsmeddelande sänds utan krav på omedelbarhet, och föregås inte av ”Viktigt meddelande”-signalen.

Vid behov startas ”Viktigt meddelande”-signalen på order av räddningschef i beredskap eller räddningsledare. Tyfonsignalen ljuder med tonstötter som varar i 7 sekunder och med 14 sekunders uppehåll däremellan. Signalen varar i ca 2 minuter. När faran är över ljuder signalen med en enda lång signal i 30 sekunder. Denna signal provas första måndagen i sista månaden i varje kvartal.

Om en allvarlig olycka skulle inträffa på Gimoverken eller dess närhet uppmanas allmänheten i Gimo att hålla sig inomhus, stänga dörrar och fönster och stänga av ventilationen. De bör stanna inomhus och lyssna på lokalradion tills faran är över. Utöver lokalradion är Sveriges Radios FM-kanaler, Sveriges Television, Sveriges Utbildningsradio, TV4, Kanal 5 samt Kanal 9 aktörer i VMA-systemet.

Underrättelse till myndighet i annat land

Om effekterna av en olyckshändelse i Gimoverken skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet.

Analys av tänkbara olyckshändelser har inte visat att sådana effekter kan påverka något grannland. Någon planering för sådan situation har därför inte gjorts.

6 ÖVNING

Planens funktion säkerställs genom övning minst vart tredje år. Samövningar sker årligen mellan brandförsvaret och Gimoverken.

7 UPPRÄTTANDE OCH UPPDATERING AV PLANEN

Denna plan är upprättad och utgiven av brandförsvaret i samarbete med Gimoverken. Den ska förnyas vart tredje år eller när det behövs på grund av ändrade förhållanden. Förnyad plan ska skickas till Länsstyrelsen.

Kontakter

Uppsala kommun
Brandförsvaret
753 75 Uppsala
Tel. 018-727 30 00 (vx)
brandforsvaret@ uppsala.se

AB Sandvik Coromant
Gimoverken
747 80 Gimo
Tel. 0173-840 00 (vx)

Kontakta brandförsvaret med synpunkter på denna plan eller andra frågor rörande räddningsinsatser.

Styrelsen Stiftelsen Östhammarshem
Styrelsen Hargs Hamn AB

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges presidium

Lekmannarevisionsgranskning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

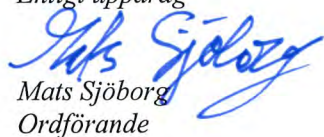
- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av ”Interna revisioner” till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till styrelsen i stiftelsen Östhammarshem och till styrelsen i Hargs Hamn AB för yttrande senast 2020-05-31. Rapport och missiv skickas även till Kommunstyrelsen och till Kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

Mats Sjöborg

Ordförande

Lekmannarevisionsgranskning

Revisionsrapport

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB

KPMG AB

2019-10-23

Antal sidor 9

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Syfte och revisionsfrågor	2
2.1	Revisionskriterier	2
2.2	Metod	3
2.3	Projektorganisation	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv	4
3.2	Verksamhets- och ekonomistyrning	5
3.2.1	Kommentar	6
3.3	Intern kontroll	6
3.3.1	Kommentar	7
3.4	Offentlighetsprincipen	7
3.5	Inköp & upphandling	8
3.5.1	Kommentar	8

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

1 Sammanfattning

På uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem har vi genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om bolagets respektive stiftelsens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har gått igenom bolagsordning, ägardirektiv, stiftelseurkund m m för att granska att dessa innehåller relevanta delar.

I övrigt har följande områden omfattats av granskningen:

Verksamhets- och ekonomistyrning – Har styrelsen en ändamålslig verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning och rapportering?

- Följer bolaget/stiftelsen upp verksamheten och ekonomin och upprättas prognoser under året?
- Rapporteras resultatet till styrelsen och till Kommunstyrelsen?
- Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser?

Uppföljning av intern kontroll – Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som ekonomin?

- Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?
- Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?
- Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till styrelsen och Kommunstyrelsen?

Offentlighetsprincipen

- Vilka rutiner finns vad gäller protokoll och handlingar?
- Hur och på vilket sätt anslås protokoll från styrelsesammanträdena?

Inköp och upphandling

- Finns en inköps- och upphandlingsorganisation uppbyggd?
- Finns tillräckliga styrdokument vad gäller inköps- och upphandlingsområdet?
- Är inköps- och upphandlingsprocesserna ändamålsenliga?

2.1 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Aktiebolagslagen, främst 9 kap

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

- Kommunallagen

2.2 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med tjänstemän på Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem
- Dokumentstudier, bl a avseende bolagsordning, ägardirektiv och stiftelseurkund samt riktlinjer, rutinbeskrivningar etc inom de områden som omfattats av granskningen.

Rapporten har varit föremål för faktagranskning.

2.3 Projektorganisation

Granskningen har utförts av Anders Petersson, certifierad kommunal yrkesrevisor och kundansvarig. Lekmannarevisor Anne Fridlund har deltagit vid granskningen av Hargs Hamn AB.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

3 Resultat av granskningen

3.1 Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen Östhammarshem bildades 1976. Stiftelsens stadgar är från 1979. På bolaget arbetar för närvarande 19 st personer, 9 st på kontoret och 10 st som bovärdar.

Av stiftelsens stadgar framgår att:

"Stiftelsen har till föremål för sin verksamhet att inom Östhammars kommun förvärva fastigheter eller tomträtt till tomter för att därå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärslägenheter och kollektiva anordningar."

Hargs Hamn AB

På bolaget arbetar för närvarande 10 st personer. Det är 8 st på hamnkontoret och dessutom finns det 2 st hamnagenter som arbetar i hamnen.

Bolagsordningen fastställdes av den ordinarie bolagsstämman den 22 maj 2019. Av bolagsordningen framgår att bolaget ska äga och förvalta fastigheter, bedriva hamnrörelse samt därmed förenlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, driva och utveckla Hargs Hamn AB för godshantering samt att genom hamnrörelsen skapa goda förutsättningar för näringslivet i Östhammars kommun och därmed positiva effekter för kommunens och regionens sysselsättning.

Av ägardirektiven för bolaget framgår följande:

Verksamheten inom Hargs Hamn AB ska långsiktigt ge ett ekonomiskt överskott och samtidigt bidra till ekonomisk utveckling i regionen. Hargs Hamn AB ska årligen ge ett positivt resultat efter finansiella poster med minst 10 procent av bolagets nettoomsättning. Det årliga avkastningskravet till ägarna ska vara 10 procent av redovisat resultat efter finansiella poster.

Verksamheten ska utvecklas och diversifieras för att undvika alltför stort beroende av enstaka produkter och transportlösningar. Hamnens unika logistiska fördelar, främst järnväg och stora upplagsytor ska tillvaratas. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med högt ställda miljökrav.

Ovanstående direktiv kan uppnås genom att bland annat:

Marknadsföra Hargs Hamns unika miljöfördelar, exempelvis närhet till Mälardalen utan att belastas Stockholmsregionen, den korta skärgårdspassagen, det korta avståndet till Finland, Baltikum och Ryssland samt järnväg ända fram till kaj.

- *Utveckla transporter på järnväg.*
- *Utveckla användningen av befintliga kajer och anläggningar.*

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

- *Vid behov iordningsställa nya hamnytor och kajer.*
- *Utverka finansiering för nödvändiga investeringar i hamnen.*
- *Bevaka möjligheterna till regionalt, statligt och EU-stöd för att utveckla infrastrukturen.*

3.2 Verksamhets- och ekonomistyrning

Stiftelsen Östhammarshem

Under 2019 har stiftelsen sett över en hel del av sina rutiner vad gäller verksamhet och ekonomi. Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som är aktuella kring ekonomi och verksamhet.

I november kommer byte av ekonomisystem att ske från Aareon Incit till Fenix Ekonomi. Det nya systemet är speciellt anpassat för fastighetsverksamhet. Aareon Incit är egentligen ett fastighetssystem. Under 2021 kommer stiftelsen även att byta fastighetssystem, till Momentum.

Större uppföljningar av verksamhet och ekonomi sker tertialvis. Då görs även prognos för helåret. Även vid halvårsskiftet 2019 skedde en uppföljning med prognos för helåret. Även månadsuppföljningar som är mindre i omfattning görs för i stort sett samtliga månader. Tidigare skedde inte periodisering månadsvis utan detta har införts under 2019. Ungefär den 5:e i varje månad stängs föregående period.

De uppföljningar som görs rapporteras till styrelsen i samband med styrelsemöten. I nuläget pågår även arbetet med att bygga upp ett rapportpaket som ska presenteras för styrelsen. Styrelsen har 7 st ordinarie ledamöter och 7 st suppleanter. Styrelsemöten hålls 6 gånger om året. Presidiet träffas en vecka före varje sammanträde.

Styrelsen fattar olika beslut om åtgärder utifrån förvaltningens förslag. I nuläget är en utredning om s k frivillig momsredovisning aktuell. Stiftelsen har vissa lokaler där detta är aktuellt och arbetet kommer att ske med hjälp av konsulter.

Två gånger om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende stiftelsen och dess verksamhet och ekonomi, utveckling och övriga aktuella frågor.

I bolaget pågår även arbete med att modernisera och effektivisera löneprocessen. Det lönesystem som används är Kontek. Mycket manuell hantering sker i nuläget och det finns planer på att driftsätta en app för medarbetarnas tidrapportering framöver.

För aktuella rutiner och processer finns beskrivningar och checklistor upprättade. Dessa avser bl a rutinerna/processerna kring ekonomisk uppföljning, budget, prognos samt bokslut. Arbetet sker för närvarande med regler och även mall för stiftelsens representation (såväl extern som intern representation). Även en etikpolicy finns upprättad.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Hargs Hamn AB

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker månadsvis. Uppföljning sker mot föregående år och även mot budget. Vid tertialuppföljningarna per den siste april och per den siste augusti sker dessutom prognos för helåret. Bolaget har även en likviditetsbudget som följs upp. Prognos för likviditeten bygger på resultatprognosen.

Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som rör såväl ekonomi som verksamhet. Bolaget har fastställt ett antal mål samt därtill kopplade indikatorer som finns i en speciell matris. Uppföljning av dessa sker löpande under året.

Styrelsen har 4 ordinarie sammanträden varje år och dessutom extramöten vid behov (för år 2019 uppgår antalet extramöten till 4 st). Styrelsen består av 5 ordinarie ledamöter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun, 1 utsedd av Hargs bruk samt en extern ledamot) samt 4 suppleanter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun och en extern suppleant).

Bolaget har en finanspolicy som antogs under våren 2019.

VD har en löpande dialog med styrelseordförande kring bl a verksamhet, ekonomi och andra aktuella frågor. Vid behov fattar styrelsen beslut om åtgärder om något avviker från vad som är planerat. Vid såväl ledningsgruppsmöten som personalmöten inom bolaget sker löpande genomgångar av olika typer av avvikelser.

En gång om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende bolaget, dess verksamhet och ekonomi, utveckling samt övriga aktuella frågor.

3.2.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Stiftelsen Östhammarshem ska färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen samt även fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet.

3.3 Intern kontroll

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen har ett ledningssystem benämnt Portalen. Detta fungerar som ett intranät. Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun.

Stiftelsens ledningsgrupp har även fastställt ett dokument benämnt "Interna revisioner" där det framgår vilka rutiner och processer som ska kontrolleras/gås igenom.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Någon rapportering avseende den "interna revisionen" sker inte till styrelsen i nuläget. I samband med intervjutillfället framgår dessutom att den senaste större riskanalysen för stiftelsen gjordes 2008.

Hargs Hamn AB

Bolaget har ett ledningssystem och det finns mycket instruktioner etc inom ramen för ledningssystemet.

Riskanalys för bolagets verksamhet finns med i Affärsplan 2019-2022.

Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun.

Ledningssystemet innehåller målmatriser (fördelningar finns utifrån de olika standarderna) och det finns dessutom en mängd olika indikatorer.

Även en intern revision sker i form av att handläggning, rutiner och processer sker på avsett sätt inom bolaget. Resultatet av den interna revisionen presenteras för bolagets styrelse.

3.3.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att stiftelsen Östhammarshem ska genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008. Stiftelsen ska även rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

3.4 Offentlighetsprincipen

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran. Sekretesspunkter kan förekomma i protokollen, men detta är relativt ovanligt.

Hargs Hamn AB

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

3.5 Inköp & upphandling

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller området inköp och upphandling har stiftelsen en upphandlad generalkonsult för upphandlingar, Bylero – Byggladare i Roslagen AB. Bylero hjälper stiftelsen med såväl ramavtalsupphandlingar som projektspecifika upphandlingar. Stiftelsen använder sig även av HBV – Allmännyttans inköpsfunktion vad gäller bl a tjänster, material m m.

Stiftelsen försöker i mångt och mycket att "ta rygg" på kommunen vad gäller inköp och upphandling, d v s samverkan sker i den omfattning som bedöms lämplig.

Inom stiftelsen finns riktlinjer för direktupphandlingar. Riktlinjerna innehåller anvisningar för hur direktupphandling ska genomföras och reviderades senast i september 2019.

Stiftelsen har även tagit fram en blankett som ska användas för dokumentation av direktupphandlingar. Till blanketten finns även anvisningar för ifyllande.

Stiftelsen har även tagit fram en rutinbeskrivning för vad som allmänt ska gälla vid inköp. Av rutinbeskrivningen framgår rutinerna som ska gälla vid beställning av material och tjänster samt hur fakturor ska godkännas. Det finns även en rutinbeskrivning upprättad kring de rutiner som gäller avtal och tecknandet av dessa.

Hargs Hamn AB

Inom bolaget finns dels en upphandlingspolicy och dels en dokumentation avseende de inköps-/beställningsrutiner som ska tillämpas. I samband med intervjutillfället framgår att det finns en förbättringspotential vad gäller hur bolaget arbetar med ramavtal. För närvarande genomförs många direktupphandlingar. Sedan hösten 2018 använder bolaget även de ramavtal som finns inom SKL Kommentus. Det sker även mer och mer samarbete med kommunens inköps-/upphandlingsorganisation. Det framgår även i samband med intervjutillfället att bolaget under hösten och vintern kommer att arbeta vidare med bl a olika upphandlingsmallar etc.

Vad gäller driftstjänsterna i hamnen köps dessa in genom ramavtal. Upphandlad leverantör är Påhlgård & Söner Kran AB. Bolaget tar även hjälp från Lindahl Advokatbyrå vad gäller olika byggprojekt/projektspecifika upphandlingar. Lindahl Advokatbyrå är upphandlad.

3.5.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal. Detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

2019-10-23

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.
Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.